

HOTĂRÂREA NR. 66

Privind: **aprobarea Strategiei de dezvoltare locala pentru perioada 2021-2027, a comunei Vaideeni, județul Vâlcea**

Consiliul local al Comunei Vaideeni, Județul Vâlcea întrunit în ședința ordinară din data de 29.10.2021, ședință la care participă un număr de 13 consilieri din totalul de 13 câți sunt în funcție;

Ședința este condusă de dl. Ichim Vasile Cornel.

Luând în dezbatere:

Având în vedere raportul de specialitat și referatul de aprobare al primarului comunei Vaideeni pentru proiectul de hotărâre privind aprobarea Strategiei de dezvoltare locala pentru perioada 2021-2027, a comunei Vaideeni, județul Vâlcea;

Avizul favorabil al comisiilor de specialitate din cadrul Consiliului Local Vaideeni;

Raportul privind legalitatea proiectului de hotărâre întocmit de secretarul general al comunei Vaideeni;

În conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de aprobare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006.

În temeiul art. 196 alin. (1) lit a) din OUG nr. 57/2019 privind codul administrativ cu un număr de 12 voturi "pentru" și un 1 vot „împotriva” se adoptă următoarea:

HOTĂRÂRE

Art.1 Se aprobă Strategia de Dezvoltare Locala (SDL) pentru perioada 2021-2027, a Comunei Vaideeni, conform ANEXEI care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art.2 Prezenta Hotărâre se va transmite Instituției Prefectului Județului Vâlcea în vederea exercitării controlului de legalitate, se va comunica Primarului comunei Vaideeni și se va publica în Monitorul Oficial Local prin grija secretarului general al comunei Vaideeni.

Președinte ședință,
Ichim Vasile Cornel



Contrasemnează,
Secretar general al UAT
Alina-Cristina Bogorodea-Apostoloiu

Vaideeni
29.10.2021

**Strategia de dezvoltare locală a comunei
Vaideeni, județul Vâlcea, pentru
perioada 2021-2027**

2021

Cuprins

Introducere	3
1. Contextul strategic.....	4
1.1. Contextul european.....	4
1.2. Cadrul național de dezvoltare durabilă	11
1.3. Planificarea dezvoltării la nivel regional.....	25
1.4. Contextul de dezvoltare în cadrul GAL	27
1.5. Strategia de dezvoltare locală de la nivelul județului	29
2. Prezentarea generală a comunei Vaideeni	31
2.1. Dscriere.....	31
2.2. Populația și structura comunei.....	33
2.3. Infrastructura	35
2.4. Mediul economic	37
2.5. Mediul social – sănătate, asistență socială, învățământ, cultură	40
2.6. Turism	46
3. Provocări în domenii relevante pentru comună	55
4. Analiza SWOT	56
5. Obiectivul general și direcții strategice de acțiune	58
6. Implementare și monitorizare	62
7. Portofoliu proiecte	65
8. Surse de informare	77
ANEXE.....	78

Introducere

Unitatea teritorial-administrativă Comuna VAIDEENI se compune din mai multe subunități (sat-reședință și sate componente), respectiv: Vaideeni (sat-reședință), Cerna, Cornet, Izvoru Rece și Marița. Așa cum este prezentat pe website-ul primăriei, prima atestare documentară a satului Vaideeni datează din sec. al XVI-lea, din timpul lui Radu cel Mare și se referă la una din întâmplările ce aveau loc în mod frecvent în viața satelor și anume, o “judecată” pentru pământ, conflictul fiind câștigat de locuitorii din Vai de Ei, despre care se consemnează în Hrisovul lui Radu cel Mare, că “au fost stăpâni netulburați de nimeni din moși strămoși pe aceste meleaguri.” Satul Vai de Ei a supraviețuit până în sec al XIX-lea, când s-a mărit prin venirea mărginenilor sibieni, când a primit și numele de Vaideeni. Toponimic, denumirea de Vaideeni își are originea după satul Vai de Ei sau satul Vaidei din comuna Romos, județul Hunedoara. În urma năvălirii hoardelor tătare din anii 1241 – 1243, satul Vaidei a fost distrus, iar o parte din locuitori au trecut munții și s-au așezat pe meleagurile comunei Vaideeni de astăzi.

De-a lungul timpului, comuna a cunoscut provocările istoriei, în ultimii 30 de ani încercând să găsească echilibru între tradiție și viitor.

Echipa actuală de la nivel local, respectiv consiliul local și primarul ec. Achim Daniel Băluță, primar aflat la al doilea mandat, depun eforturi pentru gestionarea situației complexe și inedite generată de pandemia de COVID-19, dar și pentru dezvoltarea comunei și asigurarea unui nivel cât mai ridicat de calitate a vieții locuitorilor.

Strategia de dezvoltare locală este elaborată în contextul responsabilității pe care autoritatea locală o are, conform OUG nr.57/2019 privind Codul administrativ. În exercitarea atribuțiilor sale, consiliul local aprobă strategiile privind dezvoltarea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale, iar primarul elaborează, în urma consultărilor publice, proiectele de strategii privind starea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale, le publică pe site-ul unității administrativ-teritoriale și le supune aprobării consiliului local.

1. Contextul strategic

1.1. Contextul european

Orientările politice actuale se concentrează asupra a șase obiective emblematice pentru Europa pentru următorii cinci ani, precum și pentru perioada ulterioară:

- Un Pact ecologic (verde) european
- O economie în serviciul cetățenilor
- O Europă pregătită pentru era digitală
- Protejarea modului nostru de viață european
- O Europă mai puternică pe plan internațional
- Un nou elan pentru democrația europeană

Pactul verde european este foaia de parcurs a UE pentru a ajunge la o economie durabilă și oferă un plan de acțiune menit să stimuleze utilizarea eficientă a resurselor prin trecerea la o economie circulară, mai curată, și să refacă biodiversitatea și să reducă poluarea. Uniunea Europeană vrea să devină neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei până în 2050. Planul prevede investițiile necesare și instrumentele de finanțare disponibile, arătând cum se poate asigura o tranziție justă și incluzivă, fiind necesare acțiuni în toate sectoarele economiei, inclusiv:

- investiții în tehnologii ecologice
- sprijin pentru inovare în sectorul industrial
- introducerea unor forme de transport privat și public mai puțin poluante, mai ieftine și mai sănătoase
- decarbonizarea sectorului energetic
- îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor
- colaborarea cu partenerii internaționali pentru îmbunătățirea standardelor de mediu la nivel mondial

O economie în serviciul cetățenilor are drept scop susținerea echității sociale și a prosperității. Comisia consideră că este esențial să sprijine întreprinderile mici și mijlocii, care formează coloana vertebrală a economiei UE, astfel încât acestea să se dezvolte și mai mult. Domeniile de acțiune vizate prin această prioritate sunt:

- uniune economică și monetară mai profundă și mai echitabilă
- piața internă
- locuri de muncă, creștere economică și investiții
- semestrul european
- stimularea creării de locuri de muncă
- ocuparea forței de muncă tinere

Sub deviza echității și egalității, Comisia Europeană facilitează întreprinderilor mici calea către inovare și urmărește punerea în aplicare integrală a pilonului european al drepturilor sociale. În domeniul sănătății, Comisia își propune un plan european de combatere a cancerului, pentru a sprijini eforturile statelor membre de a îmbunătăți controlul cancerului și îngrijirile acordate pacienților.

Sub deviza **O Europă pregătită pentru era digitală**, Comisia consideră că tranziția digitală ar trebui să aducă beneficii întregii societăți, punându-i pe oameni pe primul plan și deschizând noi oportunități pentru întreprinderi. Soluțiile digitale sunt esențiale și pentru combaterea schimbărilor climatice și asigurarea tranziției către o economie verde. Abordarea europeană se axează pe trei piloni:

- tehnologia în serviciul cetățenilor
- economie digitală echitabilă și competitivă
- societate deschisă, democratică și durabilă

Este important de menționat și **Programul Europa Digitală 2021-2027** – un nou program de finanțare prin care UE sprijină digitalizarea economiilor și a societăților sale urmărind implementarea și adoptarea la scară largă a unor tehnologii digitale esențiale, precum aplicațiile bazate pe inteligența artificială și instrumentele de ultimă generație din domeniul securității cibernetice. Programul va asigura finanțare pentru proiecte din cinci domenii cruciale: super computerul, inteligența artificială, securitatea cibernetică, competențele digitale avansate, precum și asigurarea unei utilizări pe scară largă a tehnologiilor digitale la toate nivelurile economiei și societății. **Europa digitală** va completa o serie de alte programe care sprijină transformarea digitală, precum Orizont Europa și aspectele digitale aferente Mecanismului pentru interconectarea Europei.

Prin **protejarea modului nostru de viață european**, se consideră că Europa trebuie să apere și justiția și valorile fundamentale ale UE, statul de drept fiind esențial pentru o Uniune a egalității, a toleranței și a echității sociale.

Dorind **un nou elan pentru democrația europeană**, Comisia își va consolida parteneriatul cu Parlamentul European, care reprezintă vocea cetățenilor, asigurând atât implicarea acestuia în toate etapele negocierilor internaționale, cât și transparența și integritatea în întregul proces legislativ.

În contextul actual determinat de criza sanitară COVID-19, care a afectat social și economic statele membre, **Comisia Europeană coordonează un răspuns european comun la epidemia provocată de corona virus**, luând măsuri ferme pentru a consolida sectoarele de sănătate publică și pentru a atenua impactul socioeconomic în Uniunea Europeană. Astfel, liderii UE au convenit asupra planului de redresare pentru Europa.

Planul de redresare și bugetul UE pe termen lung sprijină redresarea după pandemia de COVID-19 și investițiile în tranziția verde și cea digitală. Comisia propune astfel mobilizarea unui **buget consolidat al UE** pentru a sprijini repararea prejudiciilor economice și sociale imediate cauzate de pandemia de corona virus, pentru a demara redresarea și pentru a pregăti un viitor mai bun pentru noua generație:

Instrument de solidaritate SURE/ Mecanismul European de Stabilitate / Fondul de garantare pentru lucrători și întreprinderi BEI	540 miliarde Euro
Next Generation EU	750 miliarde Euro
Cadrul financiar Multianual	1 100 miliarde Euro

În ceea ce privește **politica agricolă comună (PAC)**, se urmărește ca aceasta să devină mai ușor adaptabilă la provocări actuale și viitoare precum schimbările climatice și reînnoirea generațiilor, sprijinind în același timp fermierii europeni și competitivitatea agriculturii. Se propune să se mențină **structura actuală a PAC bazată pe doi piloni**, cu măsuri anuale de aplicare generală în Pilonul I, completate de măsuri care reflectă specificitățile naționale și regionale în cadrul unei abordări de programare multianuală în Pilonul II. Propunerea Comisiei privind cadrul financiar multianual pentru perioada 2021-2027 prevede ca PAC să se concentreze asupra activităților sale

esențiale cu ajutorul celor **286,2 miliarde EUR alocate FEAGA și al celor 78,8 miliarde EUR alocate FEADR**. Fondul European de Garantare Agricolă finanțează măsurile de reglementare sau sprijinire a piețelor agricole și pentru plățile directe către agricultori, iar Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală finanțează programele de dezvoltare rurală. Aceste fonduri agricole sunt completate de finanțarea suplimentară aferentă programului *Orizont Europa*, deoarece pachetul financiar propus pentru acest program include 10 miliarde EUR destinate sprijinirii cercetării și inovării în sectorul alimentar, în agricultură, în dezvoltarea rurală și în bioeconomie.

Se consolidează Fondul European pentru Dezvoltare Rurală cu 7,5 miliarde euro din fonduri NGEU pentru a sprijini zonele rurale în realizarea modificărilor structurale, în conformitate cu Pactul Ecologic European. Sprijinul din FEAGA și din FEADR vizează îmbunătățirea în continuare a dezvoltării sustenabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale și contribuie la îndeplinirea următoarelor **obiective generale**:

- promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care garantează securitatea alimentară;
- stimularea îngrijirii mediului și a combaterii schimbărilor climatice și contribuția la îndeplinirea obiectivelor Uniunii legate de mediu și climă;
- consolidarea structurii socioeconomice a zonelor rurale.

Obiectivele respective sunt completate de **obiectivul transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării** în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri.

Cele **9 obiective specifice** ale viitoarei PAC sunt:

1. Asigurarea unor venituri agricole viabile
 - Sprijinirea unui venit fiabil și a rezilienței fermelor pe întregul teritoriu al Uniunii, în vederea îmbunătățirii securității alimentare
2. Stimularea competitivității
 - Stimularea competitivității și a productivității agricole într-un mod sustenabil, pentru a face față provocărilor reprezentate de creșterea cererii, într-o lume nesigură din punctul de vedere al resurselor și al climei
3. Poziția fermierilor în lanțurile valorice

- Ameliorarea poziției fermierilor în cadrul lanțului valoric
- 4. Agricultură și atenuarea schimbărilor climatice
 - Contribuție la energia durabilă, precum și la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea.
- 5. Gestionarea eficientă a solurilor
 - Promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale precum apa, solul și aerul
- 6. Biodiversitatea și peisajele agricole
 - Contribuție la protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor
- 7. Schimbările structurale și reînnoirea generațională
 - Modernizarea sectorului agricol prin atragerea tinerilor și accelerarea dezvoltării afacerilor acestora
- 8. Locurile de muncă și creșterea economică în zonele rurale
 - Promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a bioeconomiei și a silviculturii sustenabile
- 9. Sănătatea, siguranța alimentară și rezistența la anti-microbiene
 - Îmbunătățirea răspunsului pe care agricultura UE îl oferă la cerințele societății în ceea ce privește hrana și sănătatea, inclusiv furnizarea de alimente sigure, hrănitoare și obținute în mod sustenabil, precum și privind bunăstarea animalelor

Urmărind obiectivele specifice, statele membre asigură totodată **simplificarea și performanța** sprijinului PAC. Un nou cadru de monitorizare și evaluare a performanței (CMEP) va cuprinde toate **instrumentele viitoarei PAC: planurile strategice PAC**, precum și elementele PAC care nu sunt acoperite de planurile strategice PAC (unele părți ale organizării comune a piețelor, anumite scheme). Statele membre își vor prezenta intervențiile propuse pentru a atinge obiectivele specifice la nivelul UE într-un plan strategic PAC, pe care Comisia îl verifică și aprobă. Pe baza analizei SWOT și a unei evaluări a nevoilor, statele membre stabilesc, în aceste documente, o strategie de intervenție în care sunt stabilite ținte cantitative și obiective de etapă în vederea îndeplinirii

obiectivelor specifice. Planurile strategice PAC vor combina majoritatea instrumentelor de sprijin finanțate prin FEAGA și FEADR, statele stabilind ținte pe care doresc să le atingă în perioada de programare. Planurile strategice PAC ar trebui să urmărească asigurarea unei coerențe sporite în rândul multiplelor instrumente ale PAC, deoarece ar trebui să cuprindă atât **tipurile de intervenții sub formă de plăți directe, cât și tipurile sectoriale de intervenții și tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală.**

➤ **Tipuri de intervenții sub formă de plăți directe**

Tipurile de intervenții din propunerea de regulament pot lua forma plăților directe decuplate și cuplate:

- Plățile directe decuplate sunt sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității, sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității, sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri, schemele pentru climă și mediu.
- Plățile directe cuplate sunt următoarele: sprijinul cuplat pentru venit, plata specifică pentru cultura de bumbac.

➤ **Tipurile de intervenție sectoriale**

Aceste intervenții se referă la următoarele sectoare:

- sectorul fructelor și legumelor;
- sectorul produselor apicole;
- sectorul vitivinicol;
- sectorul hameiului;
- sectorul uleiului de măsline și al măslinelor de masă.

Tipul sectorial de intervenții din sectorul fructelor și legumelor și din sectorul apiculturii, este obligatoriu pentru toate statele membre. Tipul sectorial de intervenții din sectorul vitivinicol este obligatoriu pentru anumite state membre. În propriile planuri strategice PAC, statele membre pot decide să implementeze celelalte tipuri sectoriale de intervenții.

➤ **Tipuri de intervenții pentru dezvoltarea rurală**

Aceste tipuri sunt prevăzute ca fiind:

- angajamente în materie de mediu și climă și alte angajamente în materie de gestionare;

- constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone;
- dezavantaje specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii;
- investiții;
- instalarea tinerilor fermieri și întreprindere rurală nou înființată;
- instrumente de gestionare a riscurilor;
- cooperare;
- schimburi de cunoștințe și informare.

În ceea ce privește **investițiile**, statele membre stabilesc o listă de **investiții neeligibile și categorii de cheltuieli neeligibile** care include, potrivit regulamentului, cel puțin următoarele:

- achiziția de drepturi de producție agricolă;
- achiziția de drepturi la plată;
- achiziționarea de terenuri, cu excepția achiziției de terenuri în scopuri de conservare a mediului sau cu excepția terenurilor achiziționate de tinerii fermieri cu ajutorul instrumentelor financiare;
- achiziția de animale, precum și achiziția de plante anuale și plantarea acestora în alte scopuri decât cel al refacerii potențialului agricol sau forestier în urma unor dezastre naturale și a unor evenimente catastrofale;
- rata dobânzii debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
- investițiile în irigații care nu sunt coerente cu obținerea stării ecologice bune a corpurilor de apă, inclusiv expansiunea irigațiilor care afectează corpurile de apă al căror statut a fost definit ca nesatisfăcător în planul aferent de management al bazinului hidrografic;
- investițiile în infrastructurile mari care nu fac parte din strategiile de dezvoltare locală;
- investițiile în împădurire care nu sunt coerente cu obiectivele în materie de mediu și climă conforme cu principiile gestionării sustenabile a pădurilor.

1.2. Cadrul național de dezvoltare durabilă

România are un buget din fonduri externe rambursabile și nerambursabile estimat la **79,9 miliarde euro** obținut în urma negocierilor care au avut loc la nivelul Consiliului European în perioada 17-21 iulie 2020, din care **30,4 miliarde euro sunt destinați instrumentului de finanțare „Mecanismul de redresare și reziliență”** structurați sub formă de granturi 13,7 miliarde euro și sub formă de împrumuturi 16,6 miliarde euro.

Pentru **politica de coeziune** a fost agreat un buget de **28,2 miliarde euro** în care sunt incluse fonduri pentru politica de coeziune inclusiv fondurile alocate prin instrumentul REACT-EU, dezvoltare regională și pentru dezvoltarea resurselor umane.

Pentru **politica agricolă și pentru pescuit** sunt alocate fonduri în valoare de **19,16 miliarde euro** din care pentru **plăți directe** în agricultură fondurile alocate sunt în valoare de **12,20 miliarde euro**, pentru **pescuit** fondurile sunt în valoare de **0,163 miliarde euro**, pentru **dezvoltarea rurală** sunt estimate fonduri în valoare de **6,8 miliarde euro**, inclusiv alocarea FEADR prin instrumentul Next Generation EU.

Acordul de parteneriat pentru perioada de programare 2021-2027 este documentul strategic național, negociat de fiecare stat membru UE cu Comisia Europeană, care stabilește obiectivele tematice de dezvoltare și alocarea indicativă a fondurilor europene în această perioadă de programare, ultima formă a acestuia datând din luna octombrie 2020.

Pe 31 iulie 2020, Ministerul Fondurilor Europene a publicat în consultare pe site-ul instituției propunerile de documente de programare specifice perioadei 2021-2027, respectiv Acordul de Parteneriat și programele operaționale.

Acordul de Parteneriat și Programele Operaționale pentru perioada 2021-2027 au fost consolidate în urma unui proces intens de consultare inter-instituțională, negocieri informale cu Comisia Europeană, precum și pe baza unei valoroase contribuții din partea partenerilor socio-economici relevanți.

Justificarea selecției obiectivelor de politică s-a realizat pe baza: Recomandărilor Specifice de Țară, Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030, Programului Național de Reformă, Strategiilor naționale și provocărilor regionale.

Denumire program 2021-2027	Acronim
8 Programe Operaționale Regionale:	
Program Operațional Regional București-Ilfov	POR BI
Program Operațional Regional Nord-Vest	POR NV
Program Operațional Regional Sud-Est	POR SE
Program Operațional Regional Sud-Muntenia	POR S
Program Operațional Regional Sud-Vest Oltenia	POR SV
Program Operațional Regional Vest	POR V
Program Operațional Regional Centru	POR Centru
Program Operațional Regional Nord-Est	POR NE
Program Operațional Sănătate	POS
Program Operațional Incluziune și Demnitate Socială –	POIDS
Program Operațional Educație și Ocupare	POEO
Program Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare	POCIDIF
Program Operațional Dezvoltare Durabil	PODD
Program Operațional Transport	POT
Program Operațional pentru Tranziție Justă	POTJ
Program Operațional Asistență Tehnică	POAT

Forma actuală a Acordului de parteneriat prezintă selectarea obiectivelor de politică și a programelor prin care se va contribui la atingerea acestora.

Selectarea Obiectivelor Politicii (Obiectivului Specific pentru Tranziție Justă)

Obiectivul selectat	Programul	Fondul	Justificare
Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă	POCIDIF 8 POR	FEDR	- creșterea gradului de colaborare dintre organizațiile CDI și întreprinderi, precum și de susținere a capacității întreprinderilor de a inova - facilitarea investițiilor productive, transfer tehnologic, implementarea de tehnologii noi, operaționalizarea structurilor de afaceri (incubatoare, acceleratoare, clustere, etc.),

Obiectivul de Politică 2 -O Europă mai ecologică	PODD	FEDR	consolidare a start-up-urilor inovatoare cu potențial ridicat și scalare
		FC	- digitalizarea serviciilor publice locale prin intervenții de tip smart-city/smart-village
	POT	FEDR	- Investițiile în eficiența energetică la nivel scăzut
	8 POR	FEDR	- Calitatea slabă a aerului
	PO Acvacultura și Pescuit	FEPAM	- Politica României în domeniul apei prezintă în continuare deficiențe, în special în ceea ce privește accesul la apă și la salubritate în zonele rurale, precum și cantitatea și calitatea apei potabile-gestionarea deșeurilor continuă să reprezinte o provocare majoră pentru România.
			- Problema schimbărilor climatice și a degradării mediului
			- Pierderea semnificativă a biodiversității, la creșterea riscurilor de dezastre
			- Infrastructura verde și decontaminarea siturilor vechi contaminate
			- Mobilitatea urbană este slab dezvoltată în toată România
			- Planurile de mobilitate urbană sunt caracterizate de o calitate slabă și depunerea în aplicare cu întârzierea proiectelor existente.
			- Regenerare urbană
			-Necesitatea consolidării biodiversității, infrastructurilor verzi în mediul urban și reducerea poluării.
			- Termoficare inclusiv pe baza surselor alternative
			- Nevoia de investiții în domeniile pescuit, acvacultură și procesare și dezvoltarea zonelor pescărești.
Obiectivul de Politică 3 -O	POT	FEDR	- Rămâne prioritară rețeaua primară la nivelul României, întinsă preponderent pe aliniamentul

Europă mai conectat		FC	rețelei TEN-T centrală și TEN-T globală urmată de rețeaua secundară de transport care are rolul de a asigura accesibilitatea regională și urbană a rețelei primare de transport în mod eficient
	8 POR	FEDR	- Au fost identificate nevoi de investiții cu un rang ridicat de prioritate pentru a dezvolta rețele transeuropene de transport rutier și feroviar; - Sunt necesare investiții pentru conectarea la rețele transeuropene de transport rutier și a rețelei de legătură; - Lipsa fiabilității și navigabilității la nivelul șenalului navigabil de pe Dunăre și a canalelor sale; - În multe porturi infrastructura rutieră și feroviară este veche, prost întreținută, necorespunzând cerințelor transportatorilor; - Numărul limitat și capacitatea terminalelor intermodale actuale de marfă
Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială	POEO	FSE	- Provocări majore în ceea ce privește relevanța educației și formării pentru piața forței de muncă, utilizarea corespunzătoare a resurselor de muncă și productivitatea muncii - Investițiile insuficiente în infrastructura educațională
	POIDS	FSE FEDR	- Învățământul profesional și tehnic nu se bucură de atractivitate/popularitate în rândul elevilor/tinerilor, nivel crescut al abandonului școlar
	POS	FSE FEDR	- Nevoie de o optimizare a sistemelor de educație și formare pentru a răspunde cerințelor pieței muncii
	8 POR	FEDR	- Antreprenoriatul și economia socială, măsurile specifice pentru abordarea tinerilor NEETS și valorificarea potențialului lor economic - Pondere mare a populației aflate în situație de risc, vulnerabilitate

			- Comunitatea romă se confruntă în continuare cu dificultăți - Sistemul de sănătate se confruntă cu mai multe probleme, care trebuie adresate prin: Intervenții cu impact asupra stării de sănătate, intervenții ce vizează serviciile de sănătate, intervenții transversale.
Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni	8POR	FEDR	- Trebuie sprijinită dezvoltarea urbană, pe baza priorităților identificate în Strategiile Integrate de Dezvoltare Urbană - Potențialul turistic regional natural și cultural este semnificativ și divers, dar insuficient exploatat
	POIDS	FEDR	
	PO Acvacultura și Pescuit	FEPAM	- Patrimoniul cultural necesită ample investiții de modernizare, conservare și restaurare - Rezervațiile și monumentele naturale sunt elemente de unicatitate la nivel european care trebuie integrate în circuitul turistic - Resursele balneare și de ape minerale sunt semnificative cu un însemnat potențial turistic - Diversificarea ofertelor de turism și creșterea calității serviciilor pot reprezenta măsuri complementare, ca și investițiile pentru reabilitarea taberelor școlare/centrelor de agrement
			- Nevoi de investiții identificate în Strategiile de Dezvoltare Locală elaborate în cadrul Grupurilor de Acțiune Locală, prin instrumentul de Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) - Pe baza strategiilor integrate dedicate, în Delta Dunării și Valea Jiului investițiile se vor face prin instrumentul de investiții teritoriale integrate (ITI) finanțate din mai multe programe operaționale aferente perioadei 2021-2027 - În domeniul pescuitului și acvaculturii, intervențiile vor contribui la încurajarea parteneriatelor locale în vederea dezvoltării

			durabile și integrate a zonelor de coastă și cu ape interioare, precum și a inițiativelor locale
Obiectivul aferent Tranziției Echitabile	POTJ	FTJ	- 6 județe din România: Hunedoara, Gorj, Dolj, Galați, Prahova și Mureș trebuie sprijinite la nivel economic și social și mai ales în procesul de reducere semnificativă a emisiilor cu efect de seră - România a mai identificat și alte zone cu aspecte problematice similare, pentru care se află în proces de negociere cu Comisia Europeană – județele Maramureș, Caraș-Severin, Alba, Brașov, Harghita, Vâlcea, Sibiu, Mehedinți.

Alocare financiară preliminară din FEDR, FSE+, FTJ, FC în funcție de obiectivul de politică, conform Acordului de Parteneriat (în milioane Euro)

Obiectivul de politică și obiectivul specific al FTJ	FEDR	FSE +	FTJ	FC	TOTAL
OP1	5,534.84				5,534.84
OP2	6,451.85			1,087.80	7,539.65
OP3	2,506.80			2,270.20	4,777.00
OP4	2,508.00	7,244.64			9,752.64
OP5	630				630
OS FTJ			1,766		1,766
Asistență Tehnică	530.005	301.86		50	831.865
TOTAL	18,161.50	7,546.50	1,766.00	3,408.00	30,882.00

Conform propunerilor CE, alocările dedicate României din fondurile aferente Politicii de Coeziune sunt de aproximativ 31 miliarde euro și sunt distribuite pe fonduri astfel:

- Fondul European de Dezvoltare Regională – 19 miliarde euro, inclusiv 392 milioane euro pentru Cooperare Teritorială Europeană,
- Fondul Social European Plus – 6.708 miliarde euro,
- Fondul de Coeziune – 4.499 miliarde euro, inclusiv alocarea de transferat către Mecanismul pentru Interconectarea Europei (Connecting Europe Facility -CEF) – 1.091 miliarde euro, din care doar 70% la dispoziția Statului Membru,
- Fondul pentru o Tranziție Justă – 1.766 miliarde euro.

Concentrarea tematică la nivel național, conform pachetului legislativ, presupune că următoarele procentaje vor fi destinate către anumite obiective:

▪ 25% din total alocare FEDR	▪ obiectivul de Politică 1
▪ 30% din total alocare FEDR	▪ intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice
▪ 6% din total alocare FEDR	▪ intervenții care vor contribui la dezvoltarea urbană durabilă
▪ 2% din total alocare FSE+	▪ obiectivele specifice privind ajutorarea celor mai defavorizate persoane
▪ 30% din total alocare FEDR	▪ obiectivul de Politică 2
▪ 37% din total alocare FC	▪ intervenții care vor contribui la îndeplinirea obiectivelor climatice
▪ 25% din total alocare FSE+	▪ obiectivele specifice privind incluziunea socială
▪ 10% din total alocare FSE+	▪ sprijinirea ocupării tinerilor care nu au un loc de muncă sau nu sunt integrați într-un program de educație sau formare (NEETs)

Propunerile actuale de alocare a fondurilor europene pentru viitoarele programe operaționale sunt:

- POR: 8 Programe Operaționale Regionale – aprox. 9 mld euro (FEDR, aprox. 52% din alocarea totală FEDR) cu o distribuție la nivel regional conform formulei de alocare aferente POR 2014-2020;
- POS: Program Operațional Sănătate – aprox. 2,8 mld euro (multi fond FEDR – 1,982 mld euro și FSE+ 900 mil euro);
- POIDS: Program Operațional Incluziune și Demnitate Socială – aprox. 2,9 mld euro (multi fond FEDR – 574 mil euro și FSE+ 2,369 mld euro);
- POEO: Program Operațional Educație și Ocupare – aprox. 3,297 mld euro FSE+;
- POCIDIF: Program Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare – aprox. 1,615 mld euro FEDR;
- PODD: Program Operațional Dezvoltare Durabilă – aprox. 3,9 mld euro (multi fond FEDR – 3.085 mld euro și FC – 837 mil euro);

- POT: Program Operațional Transport – aprox. 4,898 mld euro (multi fond FEDR – 2,328 mld euro și FC – 2,570 mld euro);
- POTJ: Program Operațional pentru Tranziție Justă – aprox. 1,766 mld euro;
- Program Operațional Asistență Tehnică – aprox. 0,682 mld euro (multi fond FEDR 280,462 mil Euro și FSE+ 140,820 mil euro)

1. PROGRAMUL OPERAȚIONAL DEZVOLTARE DURABILĂ 2021-2027 (PODD)

PODD 2021-2027 este elaborat în concordanță cu obiectivul Uniunii Europene de conservare, protecție și îmbunătățire a calității mediului.

PODD va conține următoarele axe prioritare:

- Axa Prioritară 1 - Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare
- Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară
- Axa Prioritară 3 - Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate
- Axa Prioritară 4 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

2. PROGRAMUL OPERAȚIONAL TRANSPORT 2021-2027 (POT)

Viziunea pentru anul 2030 este de a extinde/moderniza infrastructura de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității între regiunile țării, dar și cu restul țărilor din Uniunea Europeană. *Obiectivul general* al POT 2021-2027 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Acordul de Parteneriat 2021-2027 și în acord cu Raportul de țară, si Recomandările specifice de Țară, dar și strategiei dezvoltată de România pentru recuperarea decalajelor de dezvoltare în domeniul infrastructurii de transport, *Planul investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pe perioada 2020-2030*.

POT va conține următoarele axe prioritare:

- Axa Prioritară 1 - Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier

- Axa Prioritară 2 - Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială
- Axa prioritară 3 - Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată
- Axa prioritară 4 - Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
- Axa prioritară 5 - Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov
- Axa prioritară 6 - Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
- Axa prioritară 7 - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal
- Axa prioritară 8 - Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor
- Axa prioritară 9 - Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport

3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL CREȘTERE INTELIGENTĂ ȘI DIGITALIZARE 2021-2027 (POCID)

Programul propune măsuri în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării/specializării inteligente și în domeniul digitalizării, finanțate fie prin granturi, fie prin instrumente financiare cu respectarea regulilor de ajutor de stat, după caz, pentru a răspunde provocărilor identificate la nivel național.

Programul include:

- Axa Prioritară 1. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare
- Axa Prioritară 2. Dezvoltarea unei rețele de mari infrastructuri de CDI
- Axa Prioritară 3. Creșterea competitivității economice prin digitalizare
- Axa Prioritară 4. Dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă
- Axa Prioritară 5. Instrumente financiare
- Axa Prioritară 6. Creșterea capacității administrative

4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SĂNĂTATE 2021-2027

Este primul program destinat domeniului sănătate, ce va include:

- Prioritatea 1 - Investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial major

- Prioritatea 2 - Creșterea calității serviciilor de asistență medicală primară, comunitară și serviciilor oferite în regim ambulatoriu
- Prioritatea 3 - Servicii de reabilitare, paliativă și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității
- Prioritatea 4 - Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii
- Prioritatea 5 - Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical
- Prioritatea 6 - Digitalizarea sistemului medical
- Prioritatea 7 - Măsuri care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea de metode moderne de investigare, intervenție, tratament

5. PROGRAMUL OPERAȚIONAL INCLUZIUNE ȘI DEMNITATE SOCIALĂ 2021-2027 (POIDS)

Programul include:

- Prioritatea 1 - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității
- Prioritatea 2 - Protejarea dreptului la demnitate socială
- Prioritatea 3 - Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii primare
- Prioritatea 4 - Reducerea disparităților dintre copiii în risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii
- Prioritatea 5 - Servicii de suport pentru persoane vârstnice
- Prioritatea 6 - Sprijin pentru persoanele cu dizabilități
- Prioritatea 7 - Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile
- Prioritatea 8 - Ajutorarea persoanelor defavorizate

6. PROGRAMUL OPERAȚIONAL EDUCAȚIE ȘI OCUPARE 2021-2027 (POEO)

Programul stabilește:

- Prioritatea 1 - Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii
- Prioritatea 2 - Îmbunătățirea participării copiilor la educația antepreșcolară și preșcolară
- Prioritatea 3 - Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

- Prioritatea 4 - Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic
- Prioritatea 5 - Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic
- Prioritatea 6 - Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți
- Prioritatea 7 - Antreprenoriat și economie socială
- Prioritatea 8 - Modernizarea instituțiilor pieței muncii
- Prioritatea 9 - Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității (prioritate comună Educație/Ocupare)

Pentru asigurarea ameliorării stării economiei naționale după criza generată de COVID-19, creșterea economică și crearea de locuri de muncă necesare pentru incluziunea forței de muncă, sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale pentru promovarea creșterii durabile, România elaborează Planul Național de Relansare și Reziliență al României (PNRR), document strategic ce fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții la nivel național pentru instituirea "Mecanismului de redresare și reziliență", pentru care țara noastră are alocată suma de **30,4 miliarde euro** structurați sub formă de granturi 13,7 miliarde euro și sub formă de împrumuturi 16,6 miliarde euro. Finanțările vizează **12 direcții prioritare**, respectiv: sănătate, educație, digitalizare și securitate cibernetică, transport durabil, combaterea schimbărilor climatice, protecția mediului, energie, eficiență energetică, mobilitate urbană, mediu de afaceri și antreprenoriat, cercetare-inovare, creșterea capacității de reziliență în condiții de criză în domeniul sanitar și alimentar. Aceste domenii sunt grupate pe trei piloni principali ai Planului Național de Redresare și Reziliență, și anume:

I – Tranziția Verde și combaterea schimbărilor climatice;

II – Serviciile Publice, dezvoltarea urbană și valorificarea patrimoniului

III – Competitivitate economică și reziliență.

Conform OUG nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului Național de Relansare și Reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență, vor fi sprijinite următoarele tipuri de proiecte:

- Proiecte de infrastructură pentru adaptarea la schimbări climatice,

- Proiecte de infrastructură pentru mobilitate urbană, regenerare urbană, turism și cultură, ecologizare platforme industriale, construire/reabilitare/modernizare clădiri publice, inclusiv clădiri pentru spații de lucru, tehnice, cazare și desfășurarea activităților instituționale, în vederea scăderii emisiilor de carbon, investiții în infrastructura educațională și dotarea cu echipamente de laborator pentru toate formele de învățământ, inclusiv învățământul profesional și tehnic, învățământul dual și colegii centenare, învățământul universitar, investiții în campusuri, reabilitare/modernizare/extindere clădiri existente și clădiri noi, reabilitare/modernizare/extindere sisteme centralizate de producere și distribuție a energiei termice necesare populației
- Proiecte de infrastructură publică din domeniul sănătății pentru: extinderea/reabilitarea/modernizarea clădirilor destinate unităților sanitare, dotarea cu aparatură și echipamente medicale a acestora, reorganizarea circuitelor pentru a răspunde condițiilor igienico-sanitare în vigoare, cu asigurarea unor circuite temporare în caz de epidemii, pandemii și alte situații de urgență, precum și alte măsuri necesare creșterii rezilienței în sfera oncologică, a bolilor cardio-vasculare și ATI.
- Proiecte de infrastructură pentru cercetare în domeniul transferului tehnologic pentru extindere/reabilitare/modernizare clădiri, inclusiv clădiri noi, dotare cu echipamente/utilaje/ dotări independente pentru Institute de Cercetare Dezvoltare din România în domeniul cercetării pe bază de transfer tehnologic din industria alimentară și agricultură precum și cele din domeniul ingineriei
- Proiecte de infrastructură de apă-canalizare ai căror beneficiari finali sunt operatorii de apă și canalizare pentru extinderea, modernizarea, reabilitarea rețelelor de apă și canalizare existente, inclusiv pentru aglomerările pentru care numărul de gospodării este sub 2.000
- Proiecte de infrastructură edilitară destinate localităților rurale limitrofe localităților urbane: apă-canalizare, modernizare/ extindere/reabilitare/dezvoltare de drumuri interioare ale localităților, mobilitate urbană în parteneriat cu localitățile urbane, regenerare urbană, sistem de iluminat public, sisteme inteligente de distribuție a combustibililor de tranziție, sisteme centralizate de alimentare cu energie termică destinate localităților rurale limitrofe localităților urbane
- Proiecte de infrastructură pentru creșterea rezilienței comunităților în situații de urgență prin extinderea rețelei de subunități de intervenție din structura inspectoratelor pentru situații de

urgență, astfel încât să fie asigurată o capacitate de răspuns adecvată și suficientă pentru îndeplinirea criteriilor operaționale

- Proiecte de infrastructură pentru constituirea unor depozite regionale și crearea stocurilor de materiale și tehnică – inclusiv medicală
- Proiecte de infrastructură din sistemul judiciar și sistemul de apărare, ordine publică și siguranță națională pentru construcția, reabilitarea și modernizarea clădirilor destinate instituțiilor din domeniul justiției și domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale, inclusiv digitalizare,
- Proiecte de infrastructură în domeniul comunicațiilor și tehnologiei informației și securității cibernetice
- Proiecte de transformare/tranziție digitală, inclusiv prin robot process automation, a serviciilor administrației publice centrale și locale.

În ceea ce privește dimensiunea națională a Politicii Agricole Comune, propunerea Comisiei pentru cadrul financiar multianual (CFM) aferent perioadei 2021-2027 include 365 de miliarde EUR respectiv o proporție medie de 28,5 % din bugetul general al UE pentru perioada 2021-2027, României fiindu-i propusă suma de 20,5 miliarde EUR din care:

- 13,5 miliarde este destinată plăților directe
- 363 mil EUR alocate către măsurile de sprijinire a pieței (FEGA)
- 6,7 miliarde EUR alocate pentru dezvoltarea rurală (FEADR).

România este în proces de elaborare a Planului Național Strategic, ce se bazează pe analiza SWOT supusă consultării, analiza nevoilor și strategia intervenției conform draft-ului de regulament pentru elaborarea Planurilor Strategice. Este obligatorie structurarea analizei pe 3 obiective generale, împărțite pe 9 obiective specifice și un obiectiv transversal, în cadrul cărora se abordează temele aferente fiecărui obiectiv în parte.

Obiectiv General 1. Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară

Obiectiv Specific 1. Sprijinirea veniturilor agricole viabile și a rezilienței în întreaga Uniune pentru sporirea securității alimentare

Obiectiv Specific 2. Consolidarea orientării către piață și creșterea competitivității

Obiectiv Specific 3. Îmbunătățirea poziției fermierilor în lanțul valoric

Obiectiv General 2. Consolidarea acțiunilor de protecție a mediului și a celor împotriva schimbărilor climatice și contribuția la obiectivele Uniunii Europene în materie de mediu și climă

Obiectiv Specific 4. Contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, precum și la energia durabilă

Obiectiv Specific 5. Promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul

Obiectiv Specific 6. Contribuția la protecția biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor

Obiectiv General 3. Consolidarea structurii socio-economice a zonelor rurale

Obiectiv Specific 7. Atragerea și susținerea tinerilor agricultori și facilitarea dezvoltării afacerilor în zonele rurale

Obiectiv Specific 8. Promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a bioeconomiei și a silviculturii durabile

Obiectiv Specific 9. Îmbunătățirea răspunsului agriculturii UE la cerințele societății privind alimentația și sănătatea, inclusiv alimente sigure și nutritive, produse într-un mod sustenabil, precum și deșeuri alimentare și bunăstarea animalelor

OBIECTIV TRANSVERSAL

Promovarea cunoașterii, inovării și digitalizării în agricultură

Planul strategic va conține și o strategie de intervenție unică și coerentă, o descriere a elementelor comune ale mai multor intervenții, o descriere a intervențiilor sub formă de plăți directe, a intervențiilor sectoriale și a intervențiilor din domeniul dezvoltării rurale specificate în strategie, ținte și planul financiar, o descriere a sistemului de guvernare și de coordonare - inclusiv IACS, sistemul de control și sistemul sancțiunilor administrative aferente condiționalităților, structurile de monitorizare și raportare, o descriere a elementelor care asigură modernizarea PAC – inclusiv

descrierea sistemului de cunoștințe și inovare în agricultură și a modalității de utilizare a tehnologiilor digitale în agricultură. România susține două mari programe destinate agriculturii și securității alimentare din Programul național de reziliență și relansare: crearea unei rețele naționale de colectare, depozitare, procesare și distribuție a produselor agricole românești cu o alocare de 750 de milioane de euro, precum și cel de reabilitare a rețelei de irigații, cu o alocare de 6,5 miliarde de euro.

1.3. Planificarea dezvoltării la nivel regional

Strategia de Dezvoltare Regională este un document integrator, care își propune armonizarea strategiilor și politicilor existente în diferite domenii ale vieții economice și sociale cu impact la nivel regional.

Viziunea regiunii Sud -Vest Oltenia pentru perioada de programare 2021-2027 este aceea de a deveni un promotor al competitivității atât în domeniul industrial, cât și în agricultură, dar și al economiei digitale, prin dezvoltarea unui mediu de afaceri performant, bazat pe resurse umane competente, integrarea tehnologiilor inovative și promovarea dezvoltării durabile.

Obiectivul strategic global la nivel regional pentru perioada 2021-2027, este dezvoltarea durabilă și echilibrată a Regiunii Sud-Vest Oltenia în vederea reducerii disparităților existente între regiunea SV Oltenia și celelalte regiuni ale țării în scopul creșterii nivelului de trai al cetățenilor.

Obiectivele specifice	
1. Creșterea competitivității regionale prin accentuarea rolului cercetării-dezvoltării, promovarea inovării, a specializării inteligente și a digitalizării și modernizarea infrastructurii	Prioritățile 1,2, 3, 4 și 5
2. Dezvoltarea resurselor umane, asigurarea accesului la piața muncii, acces egal la servicii sociale și combaterea sărăciei și a excluziunii	Prioritățile 1 și 5
3. Creșterea atractivității regionale și dezvoltarea durabilă a regiunii prin îmbunătățirea infrastructurii, valorificarea zonelor urbane și a potențialului turistic	Prioritățile 3 și 6

Prioritățile	
1. Creșterea competitivității economice a regiunii	OS1, OS2
2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii regionale	OS 1
3. Dezvoltarea urbană durabilă	OS1
4. Dezvoltare rurală durabilă și modernizarea agriculturii și a pescuitului	OS1
5. Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii sociale	OS1, OS2
6. Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural- istorice	OS3

Un alt document important de planificare la nivel regional este Strategia Regională pentru Specializare Inteligentă RIS3 Sud-Vest Oltenia 2021-2027. Obiectivul general al strategiei de inovare pentru specializare inteligentă a regiunii Sud Vest Oltenia este reprezentat de asigurarea cadrului optim de dezvoltare și implementare a acțiunilor și activităților inovatoare la nivel regional, prin crearea condițiilor care să asigure sustenabilitatea acestora pe termen mediu și lung, cu efecte pozitive asupra dezvoltării durabile a regiunii.

Strategia propune o serie de priorități de specializare inteligentă care presupun definirea și consolidarea unor domenii de competență ridicată în care există avantaje comparative reale sau potențiale și care pot contribui la creșterea PIB-ului regional. Prin concentrarea de resurse și mobilizarea unei mase critice de cercetători, aceste domenii pot asigura, inclusiv în dimensiunea lor regională, competitivitatea pe lanțurile de valoare adăugată regionale și/sau globale. Prioritățile sunt

1. Sprijin pentru consolidarea capacității de cercetare-inovare la nivel regional
2. Dezvoltarea capacității de transfer tehnologic și eficientizarea transferului de know-how
3. Creșterea competitivității mediului de afaceri și sprijinirea tranziției industriale
4. Sprijin pentru digitalizare
5. Consolidarea ecosistemului de inovare

1.4. Contextul de dezvoltare în cadrul GAL

Asociația Grupul de Acțiune Locală Microregiunea Horezu (GAL Microregiunea Horezu) s-a constituit în baza O.G. nr.26/2000, dobândind personalitate juridică în data de 08.10.2012 prin Încheierea nr. 441/08.10.2012 pronunțată de Judecătoria Horezu. Asociația are un număr de 41 de membrii din 10 localități: Horezu, Bărbătești, Costești, Măldărești, Oțeșani, Pietrari, Stroești, Slătioara, Tomșani, Vaideeni - autorități publice, asociații și fundații, obști, cooperative și societăți comerciale.



Din parteneriatul constituit fac parte de la nivelul comunei, următoarele instituții/organizații:

- ✓ Comuna Vaideeni - administrația publică
- ✓ Baciul Vaideean - societate cooperativă - fabricarea produselor lactate din lapte de vacă - formă asociativă de tip societate cooperativă
- ✓ Caprimilk - societate cooperativă - fabricarea produselor lactate din lapte de capră - formă asociativă de tip societate cooperativă
- ✓ SC Jiancom SRL - producția de sucuri naturale
- ✓ Obștea Izvorul Rece - activități de administrare și exploatare patrimoniu obște
- ✓ Fundația Vaideeni - activități de cultivare și promovare a valorilor culturale, stimularea și dezvoltarea activităților de învățământ, educație spirituală, civică și culturală a tineretului
- ✓ Asociația Luncavăț Vaideeni - activități pentru promovarea și dezvoltarea exploatațiilor agricole aflate în proprietatea membrilor.

În perioada de programare 2014-2020, strategia de la nivelul GAL a avut mai multe obiective și priorități

a) Obiective

- ✓ Obiectivul 1. Dezvoltarea sectorului agricol și de prelucrare a produselor agricole inclusiv producție ecologică și de înalt nivel tehnologic, atât pentru produse tradiționale, cât și pentru noi produse;
- ✓ Obiectivul 2. Gestionarea eficientă a ecosistemului local, inclusiv colectare selectivă și reciclare;

- ✓ Obiectivul 3. Încurajarea activităților economice non-agricole, atât tradiționale, cât și inovatoare pentru valorificarea viabilă și fără impact negativ a resurselor locale, generale și patrimoniale;
- ✓ Obiectivul 4. Conservarea și revitalizarea zonelor naturale și culturale de interes major, atât local, cât și turistic, a specificului, meșteșugurilor, obiceiurilor și tradițiilor locale;
- ✓ Obiectivul 5. Dezvoltarea infrastructurii generale și sectoriale, a serviciilor de interes comunitar;
- ✓ Obiectivul 6. Creșterea competitivității și coeziunii sociale prin dezvoltarea formelor asociative sectoriale (sociale, culturale, economice, de interes local etc.)
- ✓ Obiectivul 7. Participarea GAL la acțiuni de cooperare.

b) Priorități

- ✓ Prioritatea 1. Dezvoltarea activității economice în domenii care adaugă valoare inclusiv produse locale tradiționale într-un mediu de afaceri stimulat, stabil, deschis spre inovație, preluare de bune practici, tehnologii moderne și ecologice.
- ✓ Prioritatea 2. Creșterea numărului de vizitatori turiști români și străini atrași de cadrul natural nepoluat, de patrimoniul cultural autentic, bine conservat și valorificat modern și de rețeaua turistică care oferă pachete diversificate de programe.
- ✓ Prioritatea 3. Dezvoltarea capitalului uman și social al microregiunii prin creșterea nivelului de trai, de educație, de sănătate, oferirea de oportunități viabile populației active într-un climat de securitate și incluziune socială a minorităților și categoriilor defavorizate, preocupare pentru performanță și implicare a actorilor locali în forme asociative în toate domeniile, pentru cooperare și dezvoltarea de parteneriate.
- ✓ Prioritatea 4. Asigurarea unei gestionări durabile a resurselor naturale și a unor ecosisteme nepoluate ale microregiunii pentru calitatea vieții locuitorilor și atractivitate pentru vizitatori.

Unul dintre proiectele depuse de UAT Comuna Vaideeni a fost deja finalizat, la momentul elaborării acestui document. Este vorba despre proiectul “Achiziționare de agregate pentru deszăpezire și salubritate în comuna Vaideeni, jud. Vâlcea”, finanțat în cadrul Sub-măsurii 19.2 ”Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală”.

Obiectivele proiectului au fost: a) dezvoltarea serviciilor de bază pentru populația din mediul rural, prin dotarea comunei cu un agregat pentru salubritate și deszăpezire; b) facilitarea activităților de salubritate și deszăpezire; c) creșterea nivelului de trai al locuitorilor comunei prin asigurarea de servicii publice locale cu un grad înalt de calitate

Proiectul a constat în dezvoltarea serviciilor publice de bază, pentru populația rurală din comuna Vaideeni, județul Vâlcea, prin achiziția unui agregat pentru salubritate și deszăpezire. Utilajul va avea rolul de a răspunde nevoilor cetățenilor, aducând serviciile publice la un înalt nivel de tehnologizare și utilitate, a căror intervenție se va resimți pe întreaga arie administrativ-teritorială a comunei. Valoarea finanțării nerambursabile a fost de 44.900 euro, iar valoarea contribuției private de 10.549 euro. Perioada de implementare a proiectului a fost 07.12.2017 - 07.03.2019

GAL Microregiunea Horezu își va continua activitatea și se va pregăti pentru atragerea de noi fonduri în perioada 2021-2027.

1.5. Strategia de dezvoltare locală de la nivelul județului

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a județului Vâlcea pentru perioada 2015-2022 a fost aprobată în ședința ordinară a Consiliului Județean Vâlcea prin Hotărârea Nr.149/31 iulie 2015. Viziunea propusă de Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a județului Vâlcea 2015-2022 este: *Județul Vâlcea – județ dinamic, competitiv și prosper.*

Obiectivul general al strategiei este îmbunătățirea calității vieții populației și promovarea dezvoltării durabile prin valorificarea potențialului existent, diversificarea și extinderea activităților economico-sociale, în vederea creșterii nivelului de trai al locuitorilor județului Vâlcea.

Obiective strategice stabilite sunt:

1. Valorificarea poziției strategice prin eliminarea disparităților economice și sociale intra- și interregionale (naționale și europene), precum și a disparităților dintre mediul urban și cel rural în cadrul județului
2. Valorificarea durabilă a patrimoniului natural și antropic al județului
3. Creșterea competitivității economice prin dezvoltarea economică și promovarea turismului cu reflectare directă în creșterea nivelului de trai al populației
4. Dezvoltarea și utilizarea eficientă a capitalului uman, adaptarea calificărilor profesionale la cerințele pieței și creșterea incluziunii sociale.

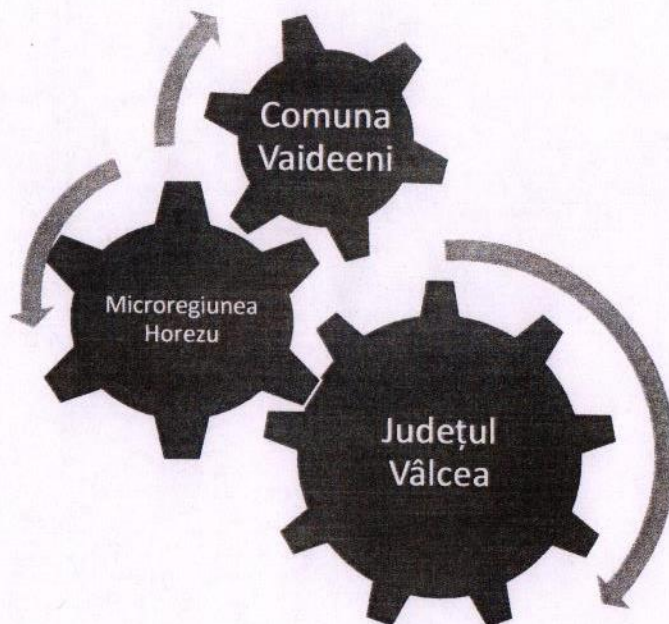
Pentru îndeplinirea acestor obiective au fost stabilite următoarele priorități:

- ✓ Prioritatea strategică 1: Infrastructură, utilități și dotări
- ✓ Prioritatea strategică 2: Resurse umane
- ✓ Prioritatea strategică 3: Promovare, informare și capacitate administrativă.

Autoritatea publică județeană implementează în prezent această strategie și depune eforturi pentru coagularea eforturilor depuse de autoritățile locale de la nivel de unități administrativ-teritoriale, astfel încât să se îndeplinească viziunea de dezvoltare.

2. Prezentarea generală a comunei Vaideeni

2.1. Descriere



Comuna Vaideeni este situată la limita nord-vestică a județului Vâlcea, la poalele munților Căpățâna, în capătul nordic al depresiunii Horezu, pe valea superioară a Luncavățului, fiind prima localitate pe care acest râu o străbate la coborârea din munte.

În ansamblul județului Vâlcea, localitatea este amplasată în zona centru-vest.

Localitățile învecinate sunt următoarele:

- la nord comuna Malaia,
- la est comuna Măldărești și orașul Horezu,
- la sud comuna Slătioara,
- la vest localități din județul Gorj.

Coordonatele geografice ale localității o situează la întretăierea paralelei de 45°10'30" latitudine nordică cu meridianul 23°55'30" longitudine estică. Satul de reședință al comunei Vaideeni are – la centrul administrativ – altitudinea de 567,744 m (Marea Baltică), satul Recea 650 m, satul Cerna 610 m, rezultând o altitudine medie de 610 m. Comuna Vaideeni are ca vecini: la est satul Ursani

din componența orașului Horezu, la sud satul Barzoteni, din componența aceluiași oraș, și satele Coasta Corbului și Olari, din componența comunei Slătioara, la vest satul Rugetu (Fometesti) din componența comunei Slătioara și satul Racoviță, din componența comunei Polovraci, din județul Gorj. Hotarul de nord trece peste masivul Căpățâna și o desparte de comuna Malaia, județul Vâlcea. Depărtarea de reședința de județ, municipiul Râmnicu Vâlcea, este de 50 km, față de Tg. Jiu - 70 km, față de Craiova - 120 km, față de Pitești - 110 km, față de Sibiu - 150 km. Suprafața comunei Vaideeni este de 15.759 ha și reprezintă 2,68% din suprafața județului Vâlcea.¹

Microregiunea Horezu se află situată în partea de nord-vest a Județului Vâlcea, în arealul subcarpatic (Subcarpații Vâlcii) de la poalele Munților Căpățânii. Limitele naturale sunt reprezentate de: Nord - versanții sudici ai Munților Căpățânii, Sud - dealurile subcarpatice care formează anticlinalul Ocele Mari - Govora - Stroiești, Est - valea Bistriței Vâlcii, Vest - valea Cernei. Relieful microregiunii este format din munți atingând altitudini de până la 2.124 m - Vf. Ursul, două șiruri de dealuri și culoare depresionare, din care se evidențiază ca mărime Depresiunea Horezului. Clima microregiunii este continental-moderată, cu vizibile influențe mediteraneene și a oferit locuitorilor din teritoriu condiții favorabile de trai, cu ierni relativ blânde și veri moderat călduroase, la adăpostul abruptului munților.²

Județul Vâlcea beneficiază de o poziție favorizantă sub aspectul protecției climatice, al formelor de relief și al biodiversității fiind situate în partea central-sudică a țării, situat la intersecția dintre meridianul de 240 longitudine estică și paralela de 450 latitudine nordică, Județul Vâlcea ocupă o suprafață de 5.765 km², reprezentând 2,4% din suprafața totală a țării, situându-se pe locul 20 în ierarhia județelor în raport cu acest indicator. Poziția geografică și diversitatea reliefului, dispus în trepte, respectiv a munților, a dealurilor submontane, a piemonturilor și platourilor de luncă, fac ca județul Vâlcea să beneficieze de o varietate climatică corespunzătoare, cu caracteristici temperat continentale moderate și ușoare influențe mediteraneene în zona dealurilor și piemonturilor.

Temperaturile variază de la cele mai scăzute medii anuale de până la +1,70 C, însoțite de vânturi puternice, în zona montană, până la medii anuale mai ridicate, de 10,60 C în zona dealurilor și

¹ SDL comuna Vaideeni, website comuna

² Strategia de dezvoltare locală a microregiunii Horezu

piemonturilor. Precipitațiile medii anuale oscilează, de asemenea, între 700 - 1.000 mm/m² în zona montană și submontană scăzând, în trepte, până aproape de 550 mm/m² în zona piemontană și a platourilor de luncă. Influențele mediteraneene, care imprimă Subcarpaților Vâlceni și colinelor piemontane un climat mai blând favorizează buna dezvoltare a viței-de-vie și castanului comestibil și funcționarea pe tot timpul anului a stațiunilor balneare.³

2.2. Populația și structura comunei

Populația la nivelul comunei este în scădere ajungând în anul 2020 la 3.870 persoane, înscriindu-se în linia descendentă înregistrată și la nivel județean.

Nr. pers.					
An	2016	2017	2018	2019	2020
Județ Vâlcea	403407	401303	399157	397199	394725
Comuna Vaideeni	3991	3963	3936	3913	3870

Sursa: Tempo online

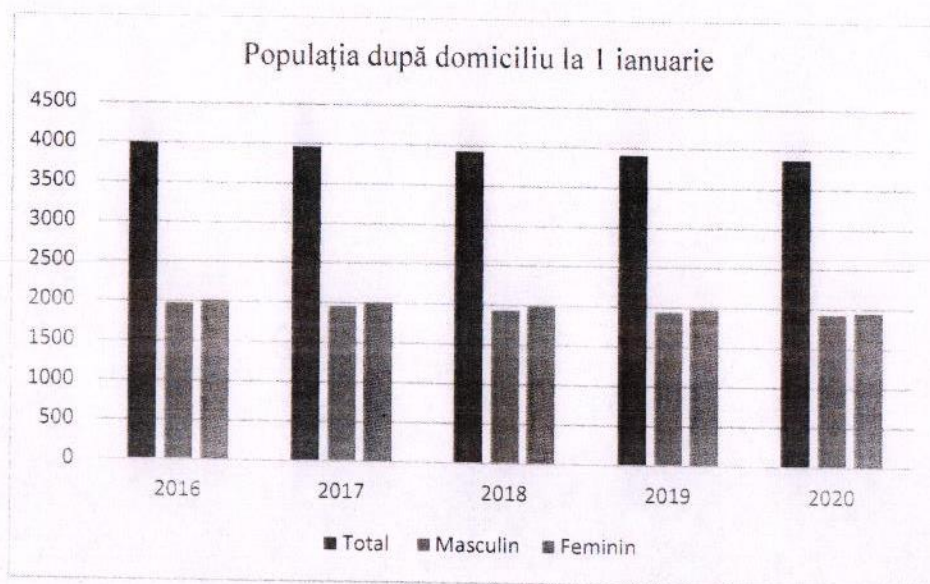
Evoluția populației după domiciliu, la nivelul comunei este prezentată mai jos

Nr. pers.					
	2016	2017	2018	2019	2020
Total	3991	3963	3930	3913	3870
Masculin	1976	1960	1938	1939	1923
Feminin	2015	2003	1992	1974	1947

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

Deși la nivel general populația a scăzut, populația de ambele sexe s-a păstrat aproximativ la același nivel.

³ Monografia județului Vâlcea



Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

În ceea ce privește categoria de vârstă 0-4 ani, numărul este la același nivel înregistrat în anul 2016, deși se observă o creștere din 2 în 2 ani.

Nr. pers.	
Anul	0-4 ani
2016	144
2017	150
2018	146
2019	155
2020	144

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

Din puncte de vedere al structurii teritoriale, comuna VAIDEENI se compune din următoarele subunități (sat-reședință și sate componente):

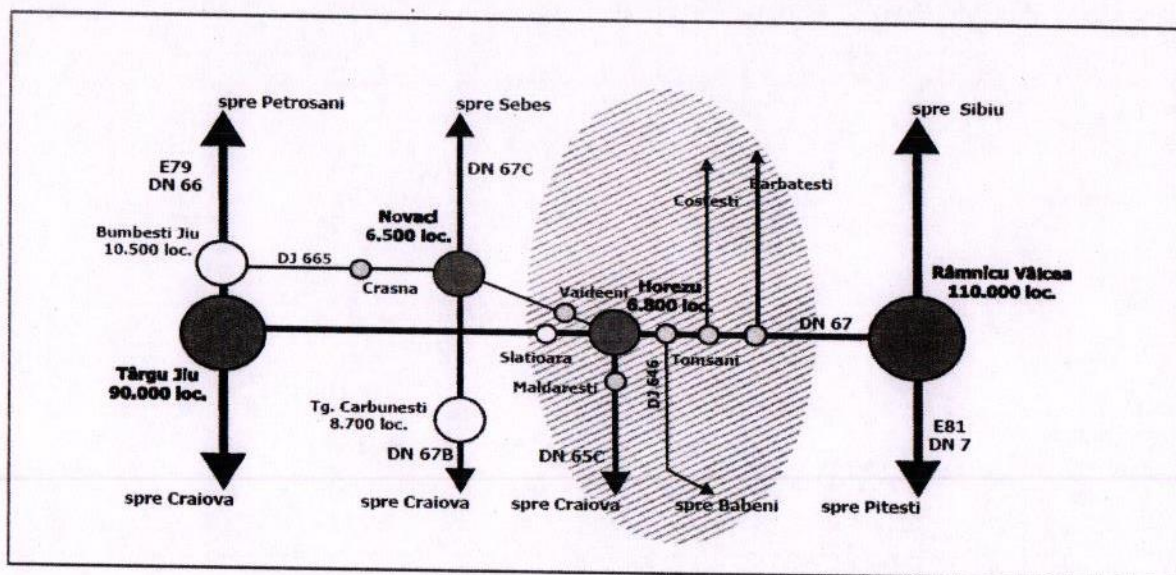
1. Vaideeni (sat-reședință)
2. Cerna
3. Cornet
4. Izvoru Rece
5. Marița

La nivelul anului 2020, populația la nivelul subunităților componente este după cum urmează –

Subunități componente	nr. pers.
	2020
Vaideeni (sat-reședință)	2580
Cerna	626
Cornet	181
Izvoru Rece	335
Marița	220
<i>Total</i>	<i>3942</i>

2.3. Infrastructura

Accesibilitatea la nivelul comunei este foarte bună, poziționarea la nivel micro-regional, județean și regional, permițând o conectivitate crescută cu drumurile naționale sau județene.



Sursa: Analiza diagnostic a teritoriului GAL, microregiunea Horezu, ianuarie 2016, p. 2

În ceea ce privește infrastructura rutieră, comuna este străbătută de

- ✓ Drumul Județean **DJ 665** (Limită Gorj, Marița, Izvoru Rece, Vaideeni, Horezu, DN 67) ce străbate comuna Vaideeni de la vest la est și o leagă de comuna Curtișoara din județul Gorj, la vest și de drumul național DN 67, în orașul Horezu, la est.;
- ✓ Drumul Județean **DJ 676** (DJ 665, Cerna, Rugetu, Slătioara, Mogesti, Gorunesti, Stroesti, Pojogi-Cerna, Copăceni, Bondoci, Brosteni, Lăpusata, Mijați, Romanesti, Rosiile,

Nenciulesti, Tetoiu, Cîrlogani, Chirculesti, Irimesti, DJ 643), ce face legătura cu comuna Slătioara în parte de sud-vest;

- ✓ Drumul comunal **DC 136** (DJ 665, Cerna), străbate satul Cerna începând din DJ 676 înspre nord.
- ✓ Drumul Comunal **DC 137** (Slătioara, Coasta Cerbului, Vaideeni, DJ 665), leagă comuna Slătioara cu satul Vaideeni;
- ✓ Drumul Comunal **DC 138** (DJ 665, Vaideeni, Valea Seacă), în lungime de 1,20 km, ce deservește satul de centru și se desfășoară de-a lungul râului Luncavăț.

Drumurile clasate servesc în intravilan ca străzi principale. Mai există o serie de drumuri secundare (ulițe satești) neclasificate ce realizează legătura dintre satele componente și drumurile principale arătate mai sus, precum și o serie de drumuri vicinale ce deservește grupuri de proprietari. Pe teritoriul comunei se mai află străzi principale și secundare.

Din punct de vedere al densității, rețeaua de transport rutier este suficientă pentru nivelul de dezvoltare actual și perspective, însă calitatea infrastructurii este scăzută. (PUG 2020, disponibil pe website-ul primăriei).

Transport public – există operatori de transport (Normandia, Transmontana) care asigură transportul în comun între localități, programul fiind prezentat în **Anexa nr.1**.

În ceea ce privește infrastructura de utilități publice, Comuna Vaideeni dispune de rețea de alimentare cu apă, cu o lungime totală de 18796 m conductă. (PUG 2020, site).

De asemenea, comuna dispune de rețea de canalizare centralizată având o lungime totală a canalelor colectoare de 3091km și o lungime totală a conductelor de 2463km. Rețeaua include și o stație de epurare cu o capacitate instalată de 23,58 mc/h și 6,55 l/s și o capacitate în exploatare de 4,7 mc/h și 1,3 l/s.

Conform datelor statistice, evoluția este următoarea

INDICATOR	UM	VAL INDICATOR 2016	VAL INDICATOR 2017	VAL INDICATOR 2019
GOS106B - Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile	Km	48,70	49,30	49,30
GOS107A - Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile	Metri cubi pe zi	1660,00	2307,00	2307,00

GOS108A - Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor	Mii metri cubi	53,00	57,00	63,00
GOS108A - Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor	Mii metri cubi	48,00	52,00	58,00
GOS110A - Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare	Km	5,60	5,60	5,60

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

Managementul deșeurilor se realizează local, transportul deșeurilor de la punctele de colectare la cele de depozitare fiind asigurate de autoritățile locale.

La nivelul comunei Vaideeni, toate gospodăriile, instituțiile și operatorii economici sunt racordați la rețeaua de distribuție electrică. Infrastructura de telecomunicații este bine dezvoltată, cea mai mare creștere înregistrându-se în ceea ce privește accesul la Internet și telefonie mobilă. Accesul la Internet există în 10% din gospodării, peste 80% dintre locuitori au telefon mobil, în localitate fiind prezenți toți operatorii de telefonie mobilă.

Comuna nu dispune de rețea de alimentare cu gaze, alimentarea cu energie termică se realizează în mod tradițional cu sobe, centrale termice individuale.

2.4. Mediul economic

În ceea ce privește dinamica firmelor, conform datelor statistice disponibile, la nivelul anilor 2016-2018 s-au înregistrat următoarele

a) în domeniul agricultura, vânătoare și servicii

	2016	2017	2018
Nr. întreprinderi active	1	1	2
Nr. întreprinderi non-comerț active	1	1	2
Nr. întreprinderi nou create	1	8	8
Nr. întreprinderi închise	2	6	7

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

b) silvicultură

	2016	2017	2018
Nr. întreprinderi active	5	4	5
Nr. întreprinderi non-comerț active	5	4	5
Nr. întreprinderi nou create	2	0	0
Nr. întreprinderi închise	2	0	1

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

c) industria alimentară

	2016	2017	2018
Nr. întreprinderi active	2	2	3
Nr. întreprinderi non-comerț active	2	2	3
Nr. întreprinderi nou create	0	0	1
Nr. întreprinderi închise	1	0	0

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

d) comerțul cu ridicata

	2016	2017	2018
Nr. întreprinderi active	2	2	2
Nr. întreprinderi non-comerț active	0	0	0
Nr. întreprinderi nou create	0	0	0
Nr. întreprinderi închise	1	0	0

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

e) comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor

	2016	2017	2018
Nr. întreprinderi active	13	12	12
Nr. întreprinderi non-comerț active	0	0	0
Nr. întreprinderi nou create	3	1	4
Nr. întreprinderi închise	2	0	5

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

În mai multe domenii precum, domeniul fabricării băuturilor, prelucrarea lemnului, fabricarea substanțelor și produselor chimice sau a cauciucului există câte 1 firmă activă.

În ceea ce privește forța de muncă, numărul mediu de salariați în anul 2016 era de 293, în 2017 era 305, iar în 2018 a ajuns la 310.

Domeniile de activitate au cunoscut o dinamică diferită, astfel că:

a) numărul mediu al salariaților în întreprinderile active era distribuit astfel

An	Nomenclator CAEN - 01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe	Nomenclator CAEN - 02 - Silvicultură și exploatare forestieră	Nomenclator CAEN - 55 - Hoteluri și alte facilități de cazare	Nomenclator CAEN - 56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație
2016	1	2	1	20
2017	0	8	1	23
2018	0	8	1	19

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

b) numărul șomerilor a scăzut din anul 2018 față de anul 2016.

	Total	Femei	Bărbați
2016	210	93	117
2017	176	76	100
2018	125	56	69

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

La nivel local există mai mulți producători, pe care Primăria îi promovează într-o secțiune specială pe website-ul său⁴, categoriile principale fiind legume și fructe, gemuri și dulceturi, produse apicole, produse lactate, sucuri naturale. În Registrul Național al Produselor Montane⁵ se află înscriși 13 producători din comuna Vaideeni, ce au dreptul de a utiliza mențiunea produs montan, ca dovadă a faptului că materiile prime, dar și furajele pentru animalele de fermă provin în principal din zone montane, iar în cazul produselor prelucrate, prelucrarea are loc, de asemenea, în zone montane.



⁴ <https://primaria-vaideeni.ro/VAIDEENI/producatori-locali/>

⁵ <https://www.madr.ro/industrie-alimentara/sisteme-de-calitate-europene-si-indicatii-geografice/produse-agricole-si-alimentare/produs-montan.html>

2.5. Mediul social – sănătate, asistență socială, învățământ, cultură

În domeniul sănătate, în comuna Vaideeni există

	Cabinete medici de familie	Farmacii
2016	1	1
2017	2	2
2018	2	2

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

În privința afecțiunilor localnicilor, în anul 2016 existau 200 de persoane care aveau boli cardiovasculare, iar în anul 2018 erau 416 persoane în aceeași situație.

În ceea ce privește asistența socială la nivelul anului 2016, s-au înregistrat

- cheltuielile pentru asistență socială pe tipuri de ajutoare sociale - Ajutoare de urgență - acordate ocazional pentru persoane fără venituri, fără adăpost etc - cod indicator 68.02.02 au fost în cuantum de 1.226.059,00 lei.
- Cheltuieli pentru asistență socială pe tipuri de ajutoare sociale - Ajutoare de urgență - acordate ocazional pentru persoane fără venituri, fără adăpost etc - cod indicator 68.02.02 au fost de 59.424,00 lei
- Cheltuieli pentru asistență socială pe tipuri de ajutoare sociale - Asistență socială în caz de boli și invalidități - cod indicator 68.02.05, în cuantum de 1.166.635,00 lei

În anul 2018

- Cheltuieli finanțate de la bugetul local pentru asistență socială - Asigurări și asistență socială - Total, din care: (cod indicator 68.02) 1.650.813,00 lei
 - Cheltuieli finanțate de la bugetul local pentru asistență socială - Asistență socială în caz de boli și invalidități - cod indicator 68.02.05 în valoare de 1.460.813,00 lei
 - Cheltuieli finanțate de la bugetul local pentru asistență socială - Ajutoare pentru locuințe - cod indicator 68.02.10, în valoare de 150.000,00 lei

- Cheltuieli finanțate de la bugetul local pentru asistență socială - Creșe - cod indicator 68.02.11, în valoare de 40.000,00 lei

Comuna Vaideeni este una dintre cele 139 de comunități vizitate de proiectul "Crearea și implementarea serviciilor comunitare integrate pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale" cod SMIS 2014+: 122607, al cărui obiectiv general este: creșterea incluziunii sociale și combaterea sărăciei prin dezvoltarea și pilotarea serviciilor comunitare integrate în 139 de comunități rurale și mici urbane cu tip de marginalizare peste medie și severă.

Viața culturală are în centru biblioteca publică, în 2018 fiind înregistrate cheltuieli finanțate de la bugetul local pentru cultură, recreere și religie în total de 775.198,00 lei

Biblioteca publică deține

	Volume existente în biblioteca publică	Volume eliberate	Cititori activi
2016	7876	4810	764
2017	8045	4705	541
2018	8045	4812	563
2019	8849	4887	571

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

În ceea ce privește educația, așa cum este prezentat pe website-ul unității de învățământ din localitate, știința de carte era răspândită printre oameni înainte de înființarea școlii comunale, construită, prin eforturi proprii, de locuitorii din Vaideeni.

Evoluția învățământului din Vaideeni, cunoaște mai multe etape⁶:

- 1839 se înființează Școala satească din Vaideeni, după ce, la 24 ianuarie 1838, Eforia Școlilor Naționale face cunoscut că „ *proprietarii moșiilor să-și puie în lucrare Regulamentul Organic înființându-să prin toate satele școli pentru copii...urmându-să a lor învățătură numai pe vreme de iarnă*”
- 1839-1893 – au urmat cursurile școlare, de 4 clase, numai băieți;

⁶ Todeci, Vartolomei, "Monografia comunei Vaideeni", Ed. Conphys, 2007

- 1892-1894 – au început să urmeze școala și fete, având învățătoare pe Eliza Comănescu (școala era demixtată);
- 1895-1896 – apare clasa a V-a, având un singur elev, Grigore Adamescu, viitorul învățător. Școala avea denumirea de școală “rurală”;
- în anul 1908 s-au dat gratuit cărți școlare la 46 de elevi, cărți cumpărate cu banii obținuți la serbările date de membrii cercului cultural „Înflorirea”;
- în 1925-1926 reappare clasa a V-a, dispărută în timpul primului război mondial;
- între anii 1915-1916 – la școala din Vaideeni urmează cursurile școlare mai mulți elevi din Poiana Sibiului, care, din cauza războiului, au locuit cu familiile în localitate;
- în anul școlar 1926-1927 apare clasa a VI-a;
- în anul școlar 1927-1928 apare clasa a VII-a, cu o singură absolventă, Boțocan I. Ana, cu media 8,50;
- în anul școlar 1948-1949 a început ciclul I de alfabetizare pentru maturi;
- în anul școlar 1950-1951 a început ciclul II de alfabetizare pentru maturi;
- între anii 1958-1965 devin obligatorii 7 clase;
- în anul 1965 apare școala elementară cu opt clase;
- în anul școlar 1970-1971 școala generală era de nouă clase;
- în anul școlar 1971-1972 –școala generală era de 10 ani, școală care a funcționat timp de doi ani;
- în anul școlar 1976-1977- la Vaideeni a început să funcționeze treapta I de liceu (clasele a IX-a și a X-a), care a durat până în anul 1991;
- între anii școlari 1991-1992 și 1993-1994 au fost două clase complementare;
- din anul școlar 1994-1995 – școala a revenit la opt clase, ceea ce se menține și în prezent.

În perioada 1948-1961, la Școala Vaideeni a funcționat o cantină – în școala veche, și internat “la Băcănița”. Grădina școlii, din Seci, era irigată, iar recolta era folosită pentru cantina școlii. Toată munca pe lotul școlar era făcută de elevi, de personalul de serviciu și chiar de cadrele didactice, sub îndrumarea profesorului de biologie, Gheorghe Diaconescu. Creșterea numerică a elevilor, ca rezultat al măririi numărului anilor de studii la școala generală, a dus la necesitatea construirii unui nou local, cele două localuri existente nemaifăcând față, cu toate că se țineau cursuri și de dimineață, și după-masa. Astfel, în anul 1967, după o muncă asiduă la care au participat toți elevii și cadrele

didactice din acea perioadă, a fost inaugurat noul local de școală, cu parter și etaj. Este poate cel mai important eveniment din viața școlii și a fost sărbătorit, la serbare participând și fiul lui Tudor Arghezi, Barutu Arghezi, care a donat școlii un set de cărți din creația tatălui său. Școala se numea “Școala nouă”, dar din 8 iunie 2001 se numește “Luca Solomon”, după numele celui care a fost directorul școlii în acea perioadă. Profesor de limba română deosebit, dl. Solomon a rămas în conștiința tuturor ca un model demn de urmat, alături de toți ceilalți dascăli care cu cinste și devotament au contribuit la bunul renume al școlii vaideene. Înzestrată an de an cu mobilier modern și cu material didactic, școala de 10 ani dispunea de laboratoare de: fizică, chimie, biologie, istorie, geografie, desen, matematică, limba și literatura română, cadrele didactice având posibilități deosebite de a pune în practică toate cunoștințele pentru instruirea și educarea elevilor. Mai târziu s-a construit o sală de sport și centrala termică a școlii. De atunci, fiecare director a păstrat și a modernizat dotarea școlii. Astăzi există și un laborator de informatică dotat cu calculatoare conectate la Internet, videoproiectoare, ecran de proiecție, cameră web și soft educațional. Pentru siguranța elevilor, au fost instalate camere video de supraveghere permanentă. Anual, în luna mai se sărbătorește “Ziua Școlii”, prilej cu care elevi din tot județul pot participa la unul din cele două concursuri organizate în această zi: “Matematicienii isteți”- concurs de matematică și “Cupa Miorița” – întreceri sportive. Toți participanții pot urmări apoi spectacolul oferit de ansamblul artistic al Școlii “Luca Solomon”-“Cununița munților”. Tot cu această ocazie apare și revista elevilor “Glasul copilăriei”, înființată în anul 1999 la inițiativa doamnei profesor Pantelimon Ioana. În paginile ei, fiecare copil își poate exprima gândurile și aspirațiile, stimularea creativității fiind un aspect important în politica educațională a școlii din Vaideeni.

Școala Gimnazială Luca Solomon Vaideeni⁷ cuprinde

- ✓ Școala Gimnazială “Luca Solomon” – Vaideeni (P.J.)
- ✓ Școala Primară Marița
- ✓ Școala Primară Izvoru-Rece
- ✓ Școala Primară Atârnați
- ✓ Grădinița cu Program Normal Vaideeni
- ✓ Grădinița cu Program Normal Marița
- ✓ Grădinița cu Program Normal Izvoru-Rece

⁷ <https://scoalavaideeni.org/>

- ✓ Grădinița cu Program Normal Atârnați

Clădirile Școlii Gimnaziale „Luca Solomon” Vaideeni (corp V-VIII și corp I-IV) sunt situate în centrul localității, iar cele ale structurilor arondate după cum urmează:

- ✓ Școala Primară Atârnați, GPN Atârnați – localitatea Vaideeni, cătunul Atârnați;
- ✓ Școala Primară Izvoru-Rece, GPN Izvoru-Rece – localitatea Vaideeni, sat Izvoru-Rece;
- ✓ Școala Primară Marița, GPN Marița – localitatea Vaideeni, sat Marița;
- ✓ GPN Vaideeni – localitatea Vaideeni.

Școala Gimnazială „Luca Solomon”	✓ Numărul sălilor de clasă: 14 ✓ Numărul laboratoarelor: 2 (1 laborator de fizică-chimie și 1 laborator de biologie) ✓ Numărul cabinetelor de informatică: 1 ✓ Bibliotecă școlară-număr de volume de carte: aprox. 3500 ✓ Cabinet medical: nu există cabinet medical școlar, dar școala colaborează foarte bine cu medicii de la dispensar, care se află în vecinătatea școlii ✓ Teren de sport în stare bună ✓ Grupuri sanitare corespunzătoare clasele I-IV, necorespunzătoare clasele V-VIII ✓ Mobilier nou la înv. primar și mai vechi la învățământul gimnazial, dar corespunzător vârstei
Școala Primară Atârnați	✓ Numărul sălilor de clasă: 3; ✓ Spațiul uneia dintre clase este redus ✓ Mobilier corespunzător
Școala Primară Izvoru Rece	✓ Numărul sălilor de clasă: 3 ✓ Numărul laboratoarelor: 1 ✓ Bibliotecă școlară: 1500 volume ✓ Cabinet de informatică: 1 ✓ Mobilier corespunzător

Școala Primară Marița	✓ Număr săli de clasă: 2 ✓ Mobilier corespunzător
-----------------------	--

Populația școlară a înregistrat o scădere de la 381 elevi în 2016, la 351 în anul 2019, după o ușoară creștere în anul 2017 cu un elev.

	Copii înscriși la grădinițe	Elevi în învățământ primar și gimnazial	TOTAL populație școlară
2016	87	294	381
2017	93	289	382
2018	103	277	380
2019	100	251	351

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

Personalul didactic a înregistrat o creștere a numărului de la 34 persoane în anul 2016 la 35 în anul 2019.

	Personal didactic învățământ primar și gimnazial	TOTAL personal didactic
2016	29	34
2017	26	31
2018	31	36
2019	30	35

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

Conform datelor disponibile în anul 2020, pe website-ul școlii, există următoarea situație

- ✓ Populație școlară – nr. elevi și preșcolari – 382, funcționează într-un schimb
- ✓ Personal didactic – nr. cadre didactice calificate – 32 (100 %), nr. cadre didactice titulare – 28
- ✓ Personal didactic auxiliar – 2
- ✓ Personal nedidactic – 9

Grădinițele funcționează în aceleași localuri cu școlile de care aparțin; dispun de mobilier corespunzător și de material didactic. Excepție face GPN Vaideeni care funcționează de sine stătătoare din anul școlar 2015 – 2016 într-un local nou, modern, dotat corespunzător.

2.6. Turism

Evoluția sectorului turistic este dovedită în primul rând de creșterea numărului de sosiri ale turiștilor în pensiunile agroturistice din Vaideeni, de la 421 sosiri în anul 2016, ajungându-se la peste 1019 sosiri în anul 2019.

	Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri - TOTAL	Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri - pensiuni agroturistice
2016	421	421
2017	716	716
2018	919	919
2019	1019	1019

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

În mod similar s-au înregistrat creșteri ale numărului de înnoptări, de la 957 în anul 2016, la 2761 în anul 2019, durata medie de ședere crescând de la 2,27 la 2,70 nopți.

	Înnoptări ale turiștilor în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri - TOTAL	Înnoptări ale turiștilor în structuri de primire turistică, pe tipuri de structuri - pensiuni agroturistice
2016	957	957
2017	1356	1356
2018	2165	2165
2019	2761	2761

Sursa: Fișa de date a localității, Direcția Județeană de Statistică, Vâlcea, 2020

Această dinamică pozitivă a fost posibilă datorită:

- ✓ Cadrului natural deosebit, marcat de Munții Căpățânii, cu vârful Căpățâna 2094m, vârful Balota 2095m, vârful Nedeia 2130m și vârful Ursu 2124m, Muntele Zavidanu, Muntele Coseana sau Funciel. Exisă și o zonă deluroasă importantă cunoscută mai ales pentru Dealul Mare și Coasta Recii. Cadrul natural este completat de **situl NATURA 2000 Nordul Gorjului de Est**, cod ROSCI0128, suprafața 17,97 ha, cod SIRUTA 174021, zona cu valoare natural ridicată. Din punct de vedere administrație, aria naturală protejată se află pe teritoriul a 2 județe, 96% din suprafață fiind localizată în partea de nord-est a județului Gorj,

restul de 4% în partea de vest a județului Vâlcea. Teritoriul este în cea mai mare parte lipsit de localități cu excepția celor dispuse de-a lungul limitei sudice și a zonei Rânca. Situl Natura 2000 **ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est** este situat pe teritoriul administrativ al localităților Vaideeni din județul Vâlcea și Polovragi, Baia de Fier, Novaci, Crasna, Mușetești și Bumbești-Jiu din județul Gorj. Din punct de vedere geografic, situl ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est este situat în Carpații Meridionali, ocupând partea sudică a Munților Parâng și partea de vest a munților Căpățânii. Amplasat într-un vast amfiteatru natural aproape nealterat, cu un ecart altitudinal de 2.319 m dezvoltat pe o distanță transversală de sub 25 km, se situează în regiunile biogeografice alpină și continentală, în ecoregiunea Carpaților Meridionali pe versantul sudic al sectorului de vest al acestora, între interfluviul Olteț-Cerna la răsărit, Parcul Național Defileul Jiului la apus și între cumpăna apelor la nord și drumul submontan Apa Neagră – Bumbești – Racoviță, la sud. Limitele sitului ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est, sunt materializate cu marcaje realizate printr-un pătrat de culoare verde cu marginile galbene. **Situl ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est** se suprapune cu 5 arii naturale protejate declarate prin Legea nr. 5/2000, și anume **Peștera Muierii** –Rezervație științifică, **Peștera iedului** –Monument al naturii, **Peștera Polovragi** –Rezervație naturală, **Pădurea Polovragi**–Rezervație naturală, **Cheile Oltețului** –Rezervație naturală. A fost desemnată sit de importanță comunitară pentru conservarea populațiilor a 4 specii de plante, 11 specii de mamifere, 2 specii de amfibieni, 3 specii de pești, 2 specii de nevertebrate și 25 de habitate.⁸

- ✓ Climatul este deosebit, de tip III, la limita între climatul de deal și cel de munte, altitudinea medie a comunei Vaideeni fiind 610m.
- ✓ Regimul climatic și cel pluviometric fac posibil ca primele ninsori să fie spre sfârșitul lunii septembrie la altitudinea de 1700m, iar la 450m în luna noiembrie. Ultimele ninsori cad în părțile joase în luna martie, iar în zonele înalte chiar și în mijlocul verii.
- ✓ Flora și fauna sunt remarcabile, fiind prezente păduri întinse de fag, păduri de fag cu rășinoase și păduri de rășinoase – molid, mai rar brad și pin și chiar tisă. Alături de aceste specii, se găsesc și arbuști de ienupăr, măceș, zmeur, afin, jneapăn și vegetație ierboasă – mușchi, licheni. Etajul subalpin se remarcă prin existența unor plate rare cum ar fi pesma, clopoței, garofița de stâncă, crin de munte, argințică, papucul doamnei, floare de colț,

⁸ <http://ananp.gov.ro/nordul-gorjului-de-est/>

căldărușa, iederă albă, strugurii ursului (specii vulnerabile). Fauna este prezentă în diverse forme. Etajul faunistic al stejăretelor este bogat reprezentat, menționăm doar un număr mare de păsări – privighetoare, sticleți, pițigoi etc și animalele carnivore precum vulpea, lupul, viezurele, jderul de copac. Se întâlnesc și mistreți și căprioare. Etajul faunistic al fâgetelor (până la 1700m limita superioară) este reprezentat de o varietate de păsări și animale, între care menționăm veverița, cerbul, râsul carpatin sau pisica sălbatică. Etajul faunistic al pădurilor de conifere adăpostește un număr mai redus de animale în comparație cu celelalte, însă acestea sunt remarcabile prin raritatea lor. Este vorba despre caprele negre și ursul brun. Fauna pâraielor și râurilor de munte este de asemenea remarcabilă.

✓ Existența traseelor turistice

- **1. Vaideeni (610m) – Valea Luncavățului – Podul lui Pasăre (909m) – Lacul Balota (1200m) – Stâna Balota (1600m) – Vf. Căpățâna (2097m), Marcaj - Cruce roșie, Durata 4-6 ore**
- **2. Vaideeni (610m) – Plaiul Frăsinet (1138m) – Vf. Ursulețu (1601m) – Refugiul Ursu (1720m) – Vf. Ursu (2124m) – Muntele Groapa Mălăii – La Iezer (1460m) – Curmătura Popeștilor (1020m) – Valea Repedea – Ciunget (650m), Marcaj triunghi roșu, Durata 12-14 ore**
- **3. Vaideeni (610m) – Valea Plaiului – Fântâna din Plai (850m) – Muntele Marginea – Coasta Lacurilor (1740m) – Șaua La Nedei – Șaua Gropița – Poiana Târnovu Mic (1500m) - Stâna Târnovu Mare (1600m) – Ciunget (650m), Durata 13-15 ore, Marcaj bandă albastră**
- **4. Izvoru Rece (584m) – Valea Recea – Luncile Frumoase – Stâna Zăvidanu – Pietrele Stroeștilor – Coasta Lacurilor (1740m) – Stâna Funicelu (1700m) – Valea Repedea – Ciunget (650m), Durata 12-14 ore, Marcaj crucea galbenă, bandă albastră, nemarcat de la Stâna Funicelu**
- **5. Cerna/Vaideeni (590m) – Valea Cernei – Cheile Cernei (830m) – Stâna Buciumu (1510m) – Piciorul Corșorului – Vf. Beleoia (2036m) – Vf. Nedeii (2130m), Durata 8-10 ore, Marcaj cruce albastră**
- **6. Marița/Vaideeni (580m) – Valea Mariței – Vf. Stânișoara (1421m) – Muntele Zăvidanu (1610m), Durata 6-8 ore, Marcaj punct galben**

- 7. **Lacul Balota (1200m) – Tribunalul Haiducilor (1549m) – Culmea Căpățâna – Pârâul Căpățânii – Lacul Balota**, Durata 3-4 ore, Marcaj punct albastru
- 8. **Lacul Balota (1200m) – Izvoarele Luncavățului – Coasta Lacurilor (1740m) – Vf. Nedeii (2130m)**, Durata 4-6 ore, Marcaj punct roșu
- 9. **Vaideeni (610m) – Valea Seacă – Vf. Tăiș (889m) – Muchia lui Moga – Vaideeni**, Durata 4-5 ore, Marcaj punct roșu
- 10. **Vaideeni (610m) – Brădățeaua Mică – Dealul Capela (816m) – Brădățeaua Mare – Vaideeni**, Durata 4-5 ore, Marcaj punct albastru
- 11. **Vaideeni (610m) – Plaiul Recii – Plaiul Nedeii – Muntele Marginea (1525m) – Coasta Lacurilor (1740m) – Platoul La Nedei (2107m) – Curmătura Oltețului (1615m) – Petrimanu (1130m) – Ciunget (650m) = total circa 65 km Traseu off-road** - Marcaj punct galben până la Fântâna din Plai, bandă albastră până în Șaua Negovanu, apoi bandă roșie până în Curmătura Oltețului și triunghi albastru până în Ciunget.
- 12. **Vaideeni (610m) – Plaiul Frăsinetului (1138m) – Vf. Ursulețul (1601m) – Refugiul Ursu – Curmătura Piatra Roșie (1908m) – Groapa Mălăii – Stâna Groșetu – Valea Repedea – Ciunget (650m) = total circa 45km, Traseu off-road** - Marcaj triunghi roșu până la Stâna Groșetu, apoi punct galben până în Valea Repedea

Harta traseelor este prezentată în **Anexa nr. 2**.

- ✓ Existența spațiilor de cazare și alimentație publică⁹ - 61 de locuri de cazare și 20 de locuri de alimentație publică prezentate în detaliu în **Anexa nr. 3**.
- ✓ Determinarea autorităților publice locale – consiliul local și primăria de a valorifica potențialul turistic, reflectată în începerea demersurilor pentru valorificarea potențialului turistic în special pentru sporturile de iarnă. De asemenea, se fac eforturi pentru crearea de zone de agreement inclusiv în zona Ursulețu.
- ✓ Existența unor evenimente culturale care să atragă turiști noi sau să crească durata de ședere în localitate.

Denumirea manifestării culturale	Descriere sumară
----------------------------------	------------------

⁹ <http://turism.gov.ro/web/autorizare-turism/>

1	Balul Oierilor	Păstrarea tradiției, festival de cântece și dansuri populare
2	Baluri de Bobotează Baluri de Sf. Ion	Festival de cântece și dansuri populare
3	Învârtita Dorului	Spectacol folcloric de amploare, portul ciobănesc, adevărata simfonie în alb și negru, savoarea renumitelor produse tradiționale
4	Festivalul Național al Sculptorilor cu Drujba	Sculpturi cu drujba în lemn
5	Tabăra Internațională de Supraviețuire	Sport, distracție, adrenalină, voie bună, antren, educație, probe de strategie, de logică, locuri cu mare încărcătură istorică
6	Festivalul Mărginenilor	Spectacol folcloric de amploare, programe artistice reprezentând mai multe formații din diferite județe
7	Târgul de animale	Vizitare standuri cu produse tradiționale, expoziție cu vânzare ovine, bovine și caprine, Bonitare și aprecierea animalelor.
8	Balurile de Crăciun Festival de Colinde	

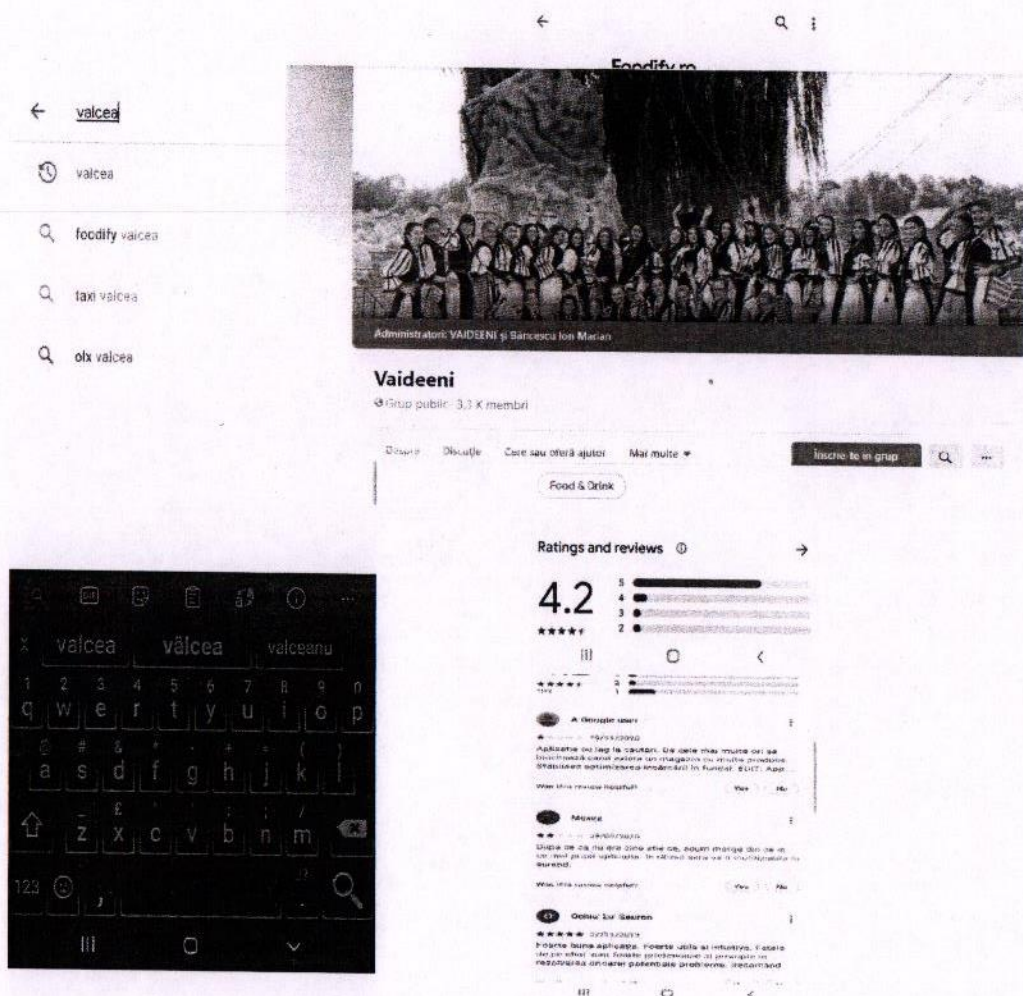
Pentru asigurarea condițiilor de siguranță turiștilor, s-a asigurat posibilitatea de intervenție rapidă pentru urgențe medicale, încă din 2016 la Horezu-Vâlcea fiind inaugurat Punctul de lucru pentru intervenții în cazuri de situații de urgență din oraș. Situat în imediata apropiere a primăriei, Punctul de lucru – aflat în subordinea Inspectoratului pentru Situații de Urgență „General Magheru” Vâlcea – are în dotare o mașină de intervenție cu apă și spumă, cu modul de descarcerare și prim-ajutor. Stația deservește 11 localități: Horezu, Cernișoara, Copăcenii, Mateești, Măldărești, Oteșani, Popești, Slătioara, Stroești, Tomșani și Vaideeni, care au contribuit financiar la realizarea acestui obiectiv.¹⁰

¹⁰ <https://www.indiscret.ro/2016/12/29/punct-de-lucru-pentru-situatii-de-urgenta-la-horezu/>

Comuna Vaideeni este promovată modest în mediul online, așa cum reiese din analiza efectuată. Astfel, în cazul inițierii unei căutări pe Google, comuna Vaideeni poate fi regăsită în primul rând pe Youtube. Aici apare în top căutări o prezentare la emisiunea Exclusiv în România, producția TVR. Este un film de 4 minute intitulat *Vaideeni, un loc încărcat de legendă*, dar care datează din decembrie 2015. Este o apariție mult prea veche pentru zona de online care trebuie continuu alimentată cu conținut pentru a menține un top al căutărilor pe Internet. O experiență pe care Vaideeni o oferă turiștilor este o plimbare cu calul la stână, atunci când făceau aprovizionarea cu materii prime pentru obținerea produselor lactate. Această experiență trebuie pusă în valoare în special pe Internet.

Figura 1. Căutare în Google Play – Aplicații Andorid de promovare Vaideeni

Sursa: Google Play

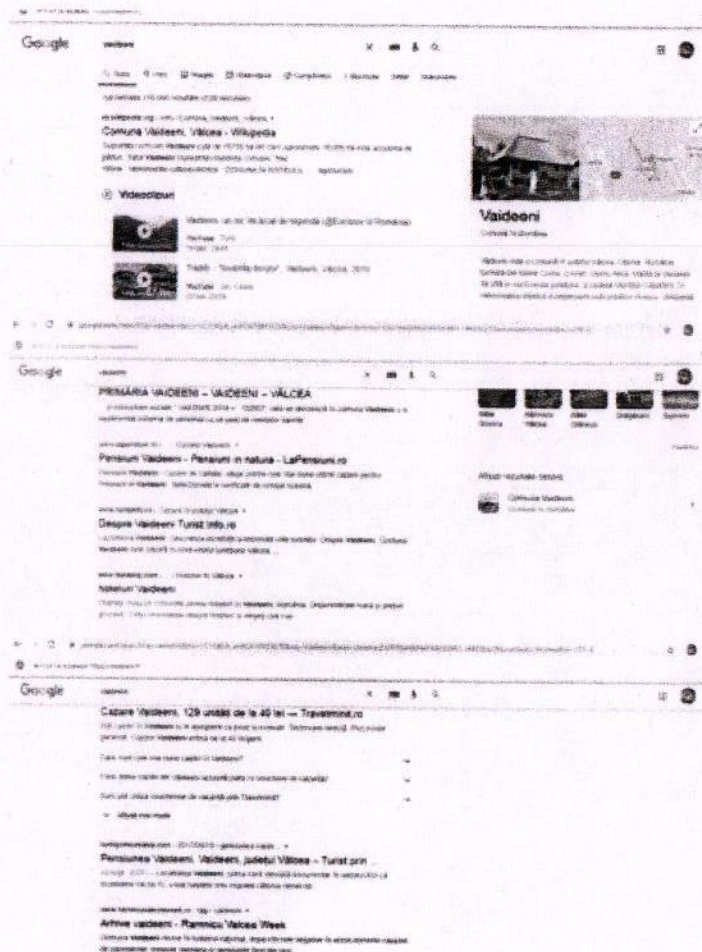


La o căutare pe Facebook, Vaideeni apare cel din Mehedinți și nimic altceva legat de Vaideeni din Vâlcea.

Figura 2. Vaideeni Mehedinți - Facebook
Sursa: Facebook

Căutarea pe Google, duce la următoarele rezultate:

Figura 3. Rezultate Vaideeni - Căutare Google



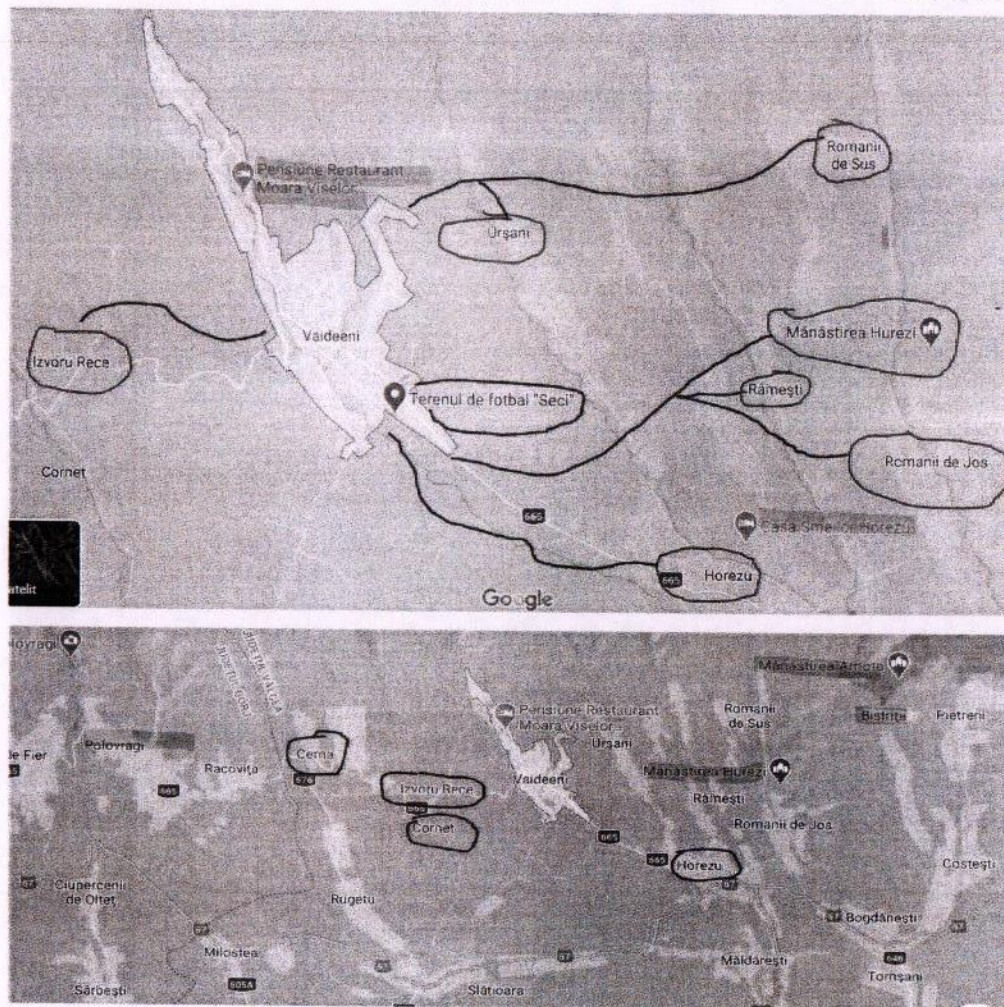
Sursa: Google Search

Hartă perceptuală online rezultată din poziționarea Comunei Vaideeni față de alte obiective turistice. Turistul trebuie să cunoască și împrejurimile locurilor unde se duce pentru a face cât mai diversă excursia sau sejurul în funcție de segmentul în care acesta se situează. Turiștii se împart în categorii de turism cultural, religios, montan, de aventură, gastronomic. Este important ca pe Internet, Vaideeni să fie identificat prin ceva anume, reprezentativ. Există aici necesitatea de a crea un logo al comunei pentru a fi folosit pe toate materialele promoționale și pe website-ul dedicat exclusiv turismului și nu doar al primăriei.

Conform poziționării geografice, Comuna Vaideeni se situează între aceste obiective turistice, dintre care cele mai importante sunt Horezu și Mănăstirea Hurezi. Apar doar două unități de cazare, Pensiunea Restaurant Moara Viselor care se situează chiar în Vaideeni și Casa Smeilor Horezu din

Horezu. Există probabilitatea să fie mai multe unități de cazare, dar acestea nu sunt listate online, încă un avantaj pe care o promovare online îl conferă.

Figura 4. Poziționare pe Google a Comunei Vaideeni –Obiective turistice și satele din împrejurimi



Sursa: Google

Vaideeni este o comună în județul Vâlcea, Oltenia, România, formată din satele Cerna, Cornet, Izvoru Rece, Marița și Vaideeni. Se află în nord-vestul județului, la poalele Munților Căpățâanii, în extremitatea nordică a depresiunii subcarpatice Horezu, conform celor de la Google Hărți. Există puncte de legătură foarte importante cum ar fi Peștera Polovragi, un loc ezoteric foarte vizitat, Peștera Muierilor ambele fiind monumente naturale speologice încărcate de legendă. Vaideeni ar trebui să construiască o strategie online puternic corelată cu legendele locale, să-și creeze o

identitate vizuală – logo, emblemă și să fie prezentă online printr-un website de sine stătător, o aplicație mobilă dedicată, un blog de impresii al localnicilor și turiștilor.

Pe Youtube postările sunt vechi și trebuie mereu aduse la zi cu poze sau înregistrări cu natura, animalele, viața locului dar de actualitate. Este imperios să se creeze un cont de Facebook pentru comunitatea locală și pentru turiști în care fiecare să împărtășească o părere sau o experiență a locului.

În capitolele următoare sunt prezentate detaliat propuneri pentru promovarea potențialului turistic.

3. Provocări în domenii relevante pentru comună

Principalele situații cărora administrația publică locală, operatorii economicii și cetățenii trebuie să le facă față în domenii care pot determina în mod esențial dezvoltare comunei sunt:

1. În ceea ce privește demografia și îmbătrânirea populației, principalele provocări se referă la

- Necesitatea identificării unor soluții care să aducă acasă tinerii și adulții populației active, dar și să îi determine să rămână în comună. În prezent, în contextul pandemiei, oamenii s-au adunat spre familia de bază și momentul reprezintă o situație favorabilă pentru reevaluarea relațiilor, a necesității de a fi aproape de membrii vârstnici din familie.
- Domeniile/soluțiile influențate sunt
 - Educație și condiții de calitate pentru creșterea copiilor.
 - Dezvoltare economică – locuri de muncă sau sprijin în înființarea/dezvoltarea de afaceri.
 - Asigurarea modalităților de transport către centrele urbane învecinate pentru a face naveta, dacă este cazul.

2. În domeniul dezvoltării economice

- Opțiunile de Dezvoltare economică sunt reduse, fiind doar câteva domenii care se pot dezvolta în condițiile de mediu specific.
- Resurse umane limitate
 - Necesitatea atragerii în zonă a forței de muncă
- Necesitatea accesului la piețe și nevoia de digitalizare
 - Producătorii nu își pot duce către piețe produsele tot timpul
 - Pentru livrare în baza comenzilor online este nevoie de asigurarea condițiilor specifice de transport, cu respectarea condițiilor de siguranță alimentară
 - Nevoia de identificare a produselor de Vaideeni, ca și garant al calității.

3. Dezvoltarea turismului

- Nevoia de identitate pe piața turistică, având în vedere identitatea predominantă a stațiunii Horezu, în zonă.
- Potențial turistic pentru sporturi de iarnă neexploatat.
- Aproximarea de zone cu potențial turistic similar, duce la necesitatea dezvoltării complementare, fiind dificilă atragerea turiștilor din bazinul celor care aleg zona Horezu.
- Necesitatea identificării și dezvoltării unor domenii sau produse turistice de nișă.

4. Analiza SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
- amplasarea geografică într-un cadru natural deosebit, cu un patrimoniu natural bogat - vechimea localității, tradițiile și legendele zonei, ce conferă comunității o memorie colectivă bogată, profundă, ce reprezintă baza pentru dezvoltare	- poziția izolată generată de vecinătatea cu munții, deși conectată la infrastructura de transport județeană, națională sau europeană - populația în scădere și îmbătrânită - infrastructura de transport deficitară - lipsă transport public local în interiorul localității

- atașamentul locuitorilor față de comună, tradiții și valori locale - implicarea autorităților locale (consiliul local și primărie) în viața comunității și legătura strânsă cu cetățenii - infrastructură transport – existența unor căi de legătură cu drumuri județene, naționale și europene - importanța deosebită acordată educației copiilor - existența unor activități, economice locale cu tradiție, apreciate - existența produselor locale montane, apreciate - existența potențialului turistic etnografic, agrement, sporturi de iarnă - existența unui program anual de evenimente culturale la nivel local - capacitatea de a lucra în parteneriat, prin participarea la structuri asociative GAL Microregiunea HOREZU - dezvoltarea de proiecte în comun în cadrul GAL	- sistem de sănătate deficitar, având în vedere poziționarea comunei, populația îmbătrânită - lipsa e-educație (lipsa dotării adecvate, lipsa resursei umane pregătite pentru predare online) - lipsă promovare comună în mediul virtual - potențial turistic nevalorificat – sporturi de iarnă, agrement, etnografic - lipsă măsuri de sprijin pentru dezvoltarea mediului de afaceri la nivel local - lipsa digitalizării la nivelul guvernării locale, educație sau sănătate - lipsa unei promovări coerente a localității din perspectivă turistică, economică – producători locali - lipsa capacității administrației locale de a atrage surse de finanțare externă (lipsă personal specializat) - lipsa posibilităților administrației locale de a atrage în zonă servicii comerciale, bancare (nu există nici ATM)
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- numărul turiștilor în zonă este în creștere - turismul de iarnă (sporturile de iarnă) sunt căutate în România - dezvoltarea turismului este prioritate la nivelul regiunii de dezvoltare Sud-Vest OLTENIA	- îmbătrânirea populației - pandemii - exemplu pandemia COVID - dezvoltarea localităților învecinate ar putea conduce la diminuarea interesului turiștilor, dacă nu se menține un nivel cel puțin egal de dezvoltare

- importanța acordată digitalizării la nivel european și național, ce va duce la disponibilizarea fondurilor
- posibilitatea de a atrage fonduri europene
- posibilitatea de a utiliza telemunca pentru atragerea resurselor umane calificate din alte zone ale țării, ce pot lucra pentru comună, de la distanță
- dezvoltarea trendului de cumpărare a produselor locale sau naturale la nivel național

5. Obiectivul general și direcții strategice de acțiune

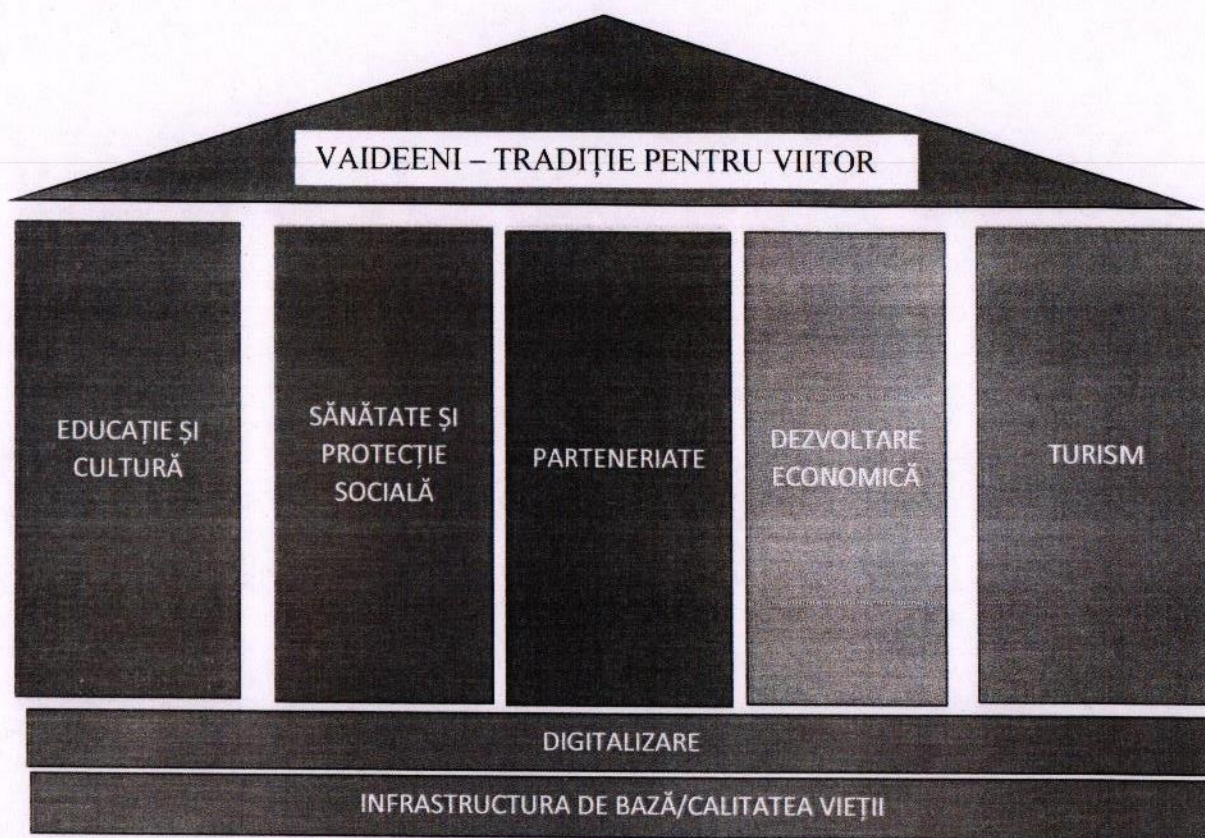
Viziunea de dezvoltare a comunei Vaideeni este

VAIDEENI – TRADIȚIE PENTRU VIITOR

Viziunea a fost formulată pe baza **atașamentului** pe care locuitorii îl au față de istoria și tradițiile lor, acest atașament și implicarea, determinarea pentru dezvoltarea locului, fiind motorul care va duce comuna către viitor. De asemenea, viitorul poate exista și avea sens doar în măsura în care se dezvoltă având ca fundament valorile și principiile pe care oamenii locului le au. Viitorul nu trebuie să apară impus de condiții sau tendințe externe, ci trebuie să apară intrinsec, ca o evoluție naturală a comunității. Sunt 6 direcții strategice de bază, după cum urmează:

1. Educație și cultură
2. Sănătate și protecție socială
3. Dezvoltare prin parteneriate
4. Dezvoltare economică
5. Turism

6. Calitatea vieții



Obiectul general al acestei direcții strategice de bază este **dezvoltarea mediului educațional și cultural în comuna Vaideeni valorificând atașamentul față de educație și cultură al locuitorilor.**

În comuna Vaideeni va fi asigurat accesul tuturor copiilor la educație, pe baza principiilor egalitate de șanse, acces egal și anti-discriminare. Din punct de vedere cultural, vor fi susținute și stimulate evenimentele culturale ce au în centru tradiții și legende locale, personalități ale locului și talente descoperite.

În continuare, se vor lua măsuri pentru

- dezvoltarea infrastructurii educaționale, astfel încât spațiile să fie modernizate și dotate corespunzător
- asigurarea infrastructurii IT necesare pentru desfășurarea cursurilor online
- dezvoltarea unui sistem integrat de e-Educație în Vaideeni – pregătirea cadrelor didactice, asigurare materiale digitale, etc

- organizare evenimente culturale și promovarea lor atât offline cât și online
- creșterea fondului de carte de la biblioteca locală
- digitalizarea bibliotecii locale

2. Sănătate și protecție socială

Obiectivul general este asigurarea unui climat de sănătate și protecție socială pentru toți cetățenii comunei Vaideeni.

Se vor lua măsuri pentru dezvoltarea unui sistem local de sprijinire a vârstnicilor la nivel local, atragerea de resurse umane specializate precum și colaborarea cu ONG-uri (cum ar fi Crucea Roșie) pentru diversificarea serviciilor de asistență socială.

3. Dezvoltare prin parteneriate are ca obiectiv **creșterea capacității de a atrage parteneri sau investitori pentru acoperirea domeniilor deficitare și utilizarea unor resurse complementare.** Se va realiza prin creșterea implicării în activitatea GAL Microregiunea Horezu. Astfel, se va realiza evaluarea necesității de noi parteneriate și dezvoltarea de parteneriate și atragerea de parteneri/investitori.

4. Dezvoltare economică va urmări ca și obiectiv **dezvoltarea comunității pe baza valorificării resurselor și produselor locale.** Se vor lua măsuri pentru sprijinirea producătorilor locali, promovarea în online și digitalizarea serviciilor (comerț online).

5. Turism

Această direcție strategică de bază are ca obiectiv creșterea contribuției turismului la dezvoltarea locală. Se vor lua măsuri pentru crearea unei identități a localității pentru a realiza o promovare coerentă și eficientă, dezvoltarea infrastructurii necesare pentru stimularea turismului, în special sporturi de iarnă, sprijinirea operatorilor locali – proprietari de pensiuni.

Dezvoltarea proiectelor care să aducă împreună Cercetarea-dezvoltarea-inovarea și turismul va fi de asemenea o prioritate. O propunere de proiect în acest sens este DiVA-HUB Digital Innovation HUB – Vaideeni.

6. Calitatea vieții

Direcția strategică de bază are ca obiectiv asigurarea la serviciile de bază – alimentare cu apă, canalizare, managementul deșeurilor, iluminat, alimentare cu gaze sau intervenții în situații de urgență.

Pentru fiecare direcție strategică de bază, există următoarele priorități:

Direcția strategică de bază	Priorități
1. Educație și cultură	1.1. Dezvoltarea infrastructurii educaționale
	1.2. Sistem integrat pentru e-Educație
	1.3. Dezvoltarea infrastructurii pentru cultură
	1.4 Digitalizarea bibliotecii locale
	1.5. Susținerea educației și culturii locale – organizare evenimente, promovare, participare competiții sau evenimente culturale
2. Sănătate și protecție socială	2.1. Dezvoltarea unui sistem de asistență socială pentru persoane vârstnice
	2.2. Servicii comunitare integrate – continuarea proiectului finanțat prin POCU
	2.3. Atragerea de servicii de sănătate private
	2.4. Atragerea de ONG-uri pentru diversificarea serviciilor
3. Dezvoltare prin parteneriate	3.1. Creșterea implicării în activitatea GAL Microregiunea Horezu
	3.2. Atragerea de investitori privați – organizarea (sau participarea la) evenimente de prezentare a potențialului comunei
	3.3. Parteneriate pentru digitalizare
4. Dezvoltare economică	4.1. Sprijinirea producătorilor locali în obținerea calității de “produs montan”
	4.2. Promovarea producătorilor locali
	4.3. Sprijinirea în dezvoltarea comerțului electronic/vânzare online

	4.4. Dezvoltarea de parteneriate cu mari retaileri
5. Turism	5.1. Dezvoltarea brandului local
	5.2. Promovare integrată offline și online (Anexa nr.4)
	5.3. Dezvoltarea infrastructurii necesare
	5.4. Dezvoltarea turismului atras de sporturile de iarnă
	5.5. Organizare de evenimente pentru localnici și turiști
	5.6. Dezvoltarea de proiecte multidisciplinare (CDI și turism)
6. Calitatea vieții	6.1. Extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare
	6.2. Dezvoltarea sistemului de management al deșeurilor
	6.3. Asigurarea utilităților publice de bază, acces la surse de energie
	6.4. Asigurarea accesului la TIC

6. Implementare și monitorizare

În inițierea procesului de planificare strategică la nivel local, consiliului local și primăriei le revine, în conformitate cu prevederile Codului administrativ un rol deosebit de important. Fiind direct responsabile de elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de dezvoltare locală, aceste autorități trebuie să acorde o importanță sporită îmbunătățirii standardelor de calitate în reglementare pentru atingerea obiectivelor propuse, implicit din perspectiva elaborării de politici publice menite să susțină dezvoltarea durabilă a comunității.

Raporturile dintre autoritatea administrației publice locale și autoritățile administrației publice de la nivel județean se bazează pe principiile autonomiei, legalității, responsabilității, cooperării și solidarității în rezolvarea problemelor întregului județ. Deținând în principal rol deliberativ, exercitat inclusiv prin aprobarea planurilor și strategiilor inițiate la nivelul acestui palier administrativ, Consiliul Local al Comunei Vaideeni este format dintr-un număr de 13 consilieri locali. Aparatul propriu de specialitate funcționează în baza unei organigrame care cuprinde

compartimente, servicii și direcții stabilite astfel încât atribuțiile care revin autorității publice locale, conform legii administrației publice, să poată fi puse în practică, dar și ținându-se cont de caracteristicile și nevoile specifice ale localității.

Astfel, menționăm existența unui Birou Proiecte și a unui Compartiment pentru Informarea și Turistică. Primarul participa la ședințele consiliului și are dreptul să își exprime punctul de vedere asupra tuturor problemelor înscrise pe ordinea de zi, punctul de vedere al primarului se consemnează în mod obligatoriu, în procesul verbal de ședință. Primarul prezintă consiliului local, în primul trimestru, un raport anual privind starea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale; prezintă, la solicitarea consiliului local, alte rapoarte și informări; elaborează proiectele de strategii privind starea economică, socială și de mediu a unității administrativ-teritoriale și le supune aprobării consiliului local.

În realizarea strategiei, cetățenii comunei Vaideeni au fost consultați, centralizarea răspunsurilor aflându-se în **Anexa nr. 5**.

O echipă din cadrul primăriei va fi responsabilă de monitorizarea implementării Strategiei. Aceasta va informa luna primarul cu privire la stadiul realizării proiectelor propuse. Abordarea pusă în aplicare pentru proiectele aferente Strategiei se bazează pe procedurile metodei Plan-Do-Check-Act PDCA (Planifică - Realizează - Verifică - Acționează), sau ciclul Deming, care ne va permite să monitorizăm și să sporim eficiența proceselor interne și totodată să asigurăm posibilitatea îmbunătățirii continue în vederea atingerii obiectivelor stabilite în cadrul proiectului. Metoda sau procesul PDCA reprezintă un ghid metodologic fundamental pentru activitățile de verificare internă, verificare care va fi privită ca o metodă de conservare a nivelului de performanță a unei activități și de îmbunătățire a potențialului său. Pentru fiecare activitate, procedura generală adoptată se va baza pe următoarele etape:

- "Planifică" – activitatea constă în identificarea în detaliu a activităților care urmează să fie desfășurate prin definirea amănunțită a resurselor umane, tehnice și financiare care trebuie să fie folosite;
- „Realizează” – activitatea constă în implementarea activităților identificate;
- "Verifică" – activitatea constă în verificarea rezultatelor acțiunilor puse în aplicare prin compararea lor cu obiectivele preconizate

- "Acționează" – activitatea constă în:
 - validarea și consolidarea activităților implementate și finalizate în cadrul contractului, atunci când pasul „Verifică” a fost încheiat cu succes;
 - parcurgerea unui nou ciclu PDCA, în cazul în care rezultatele obținute în pasul „Verifică” nu au fost satisfăcătoare.

Pentru minimizarea riscurilor avem în vedere următoarele:

- Se va aplica o strategie proactivă de management al riscurilor; managementul riscurilor va fi integrat în managementul de zi cu zi al proiectului
- Pentru eficientizarea minimizării riscurilor se va avea în vedere că riscurile pot apărea din mai multe direcții: din prioritizări (ale activităților și acțiunilor), planificare, comunicare, viziune și obiective, schimbări în management sau situații de criză.
- Inventarierea riscurilor și o evaluare a acestora conform matricii de acceptabilitate (impact versus probabilitate).

Pe lângă metoda de mai sus, în implementarea activităților propuse pentru realizarea obiectivelor se va respecta și modelul de proiectare și măsurare oferit de Project Cycle Management. Conform modelului – cadru care organizează procesul de implementare, activitățile de implementare vor fi proiectate, derulate și măsurate prin indicatori ai categoriilor managementul financiar, managementul resurselor umane, managementul integrator al proiectului, managementul calității, managementul timpului, managementul comunicării, SWOT, managementul conflictelor, managementul riscurilor, analiza de impact.

7. Portofoliu proiecte

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
1. Educație și cultură	1.1. Dezvoltarea infrastructurii educaționale	Proiecte de reabilitarea și dotare a infrastructurii de învățământ Proiecte de îmbunătățire a calității procesului de învățământ și a accesului elevilor la educația primară, secundară Proiecte de creștere a accesibilității, atractivității și calității învățământului Proiecte de creare și extindere a infrastructurii dedicate educației preșcolare și ante preșcolară Proiecte de îmbunătățire a participării copiilor la educația ante preșcolară și preșcolară Proiecte de mobilitate a elevilor și profesorilor Achiziția de autobuze electrice pentru transportul elevilor Construire de locuințe profesionale	PNRR PNS Fonduri europene Fonduri de la bugetul de stat Bugetul local	2021-2027

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
		Proiect pentru renovarea/dezvoltarea extinderea cladirilor din domeniul public cu identificarea oportunitatilor de destinatie functionala in vederea integrari in strategia culturala/educationala		
	1.2. Sistem integrat pentru e-Educație	Proiecte de digitizare a procesului educațional pentru instituțiile de învățământ din subordine		2021-2027
	1.3. Dezvoltarea infrastructurii pentru cultură	Proiecte de digitizare a patrimoniului cultural si serviciilor de promovare turistic-culturala		2021-2027
	1.4 Digitalizarea bibliotecii locale	Biblioteca – HIB de dezvoltare a competențelor digitale e-biblioteca Vaideeni		2021-2027
	1.5. Susținerea educației și culturii locale – organizare evenimente, promovare, participare	Organizarea în continuare a evenimentelor anuale Promovarea comunei – Planul Anexa nr. 4.		2021-2027

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
	competiții sau evenimente culturale			
	1.6 Dezvoltarea activitatii sportive	Proiect amenajare baza sportivă Proiect amenajare bazin de inot		2021-2027
2. Sănătate și protecție socială	2.1. Dezvoltarea unui sistem de asistență socială pentru persoane vârstnice	Proiecte pentru dezvoltarea serviciilor și infrastructurii în domeniul serviciilor de paliative și îngrijiri pe termen lung – ex. Construirea unui cămin de bătrâni	PNRR Fonduri europene Fonduri de la bugetul de stat	2021-2027
	2.2. Servicii comunitare integrate	Servicii comunitare integrate – continuarea proiectului finanțat prin POCU Proiecte pentru construirea de locuințe sociale Proiecte pentru copii și tineri aflați în situații dificile Proiecte pentru tineri care părăsesc sistemul de protecție socială Proiecte privind servicii suport pentru persoane vârstnice și alte categorii vulnerabile	Bugetul local	2021-2027

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
		Proiecte pentru persoanele cu dizabilități		
	2.3. Atragerea de servicii de sănătate inclusiv private	Proiecte pentru creșterea accesului grupurilor vulnerabile la servicii medicale, inclusiv servicii de prevenție și curative – ex Caravana sănătății: unități sau laboratoare mobile Proiecte pentru dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de asistență medicală comunitară, inclusiv de consolidare a corpului de personal medical comunitar • Construirea unui centru medical integrat • Dezvoltarea rețelei de mediatori sanitari și de asistenți medicali comunitari Proiect amenajare bazin de inot		2021-2027
	2.4. Atragerea de ONG-uri pentru diversificarea serviciilor	Proiecte in parteneriat cu organizațiile non-guvernamentale pentru sănătatea grupurilor vulnerabile		2021-2027

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
3. Dezvoltare prin parteneriate	3.1. Creșterea implicării în activitatea GAL Microregiunea Horezu	Pregătirea resurselor umane specializate Proiecte de dezvoltare a competentelor digitale și specifice ale salariaților publici	PNRR Fonduri europene Fonduri de la bugetul de stat Bugetul local	2021-2027
	3.2. Atragerea de investitori privați – organizarea (sau participarea la) evenimente de prezentare a potențialului comunei	Proiecte pentru înființarea unor structuri de economie socială, inclusiv în cadrul GAL Proiecte pentru înființarea unor start-up uri		2021-2027
	3.3. Parteneriate pentru digitalizare	Proiecte de promovare a ofertei producătorilor și afacerilor locale • Portal, aplicație smart și broșură de prezentare a avantajelor pentru		2021-2027

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
		investitori (terenuri, forță de muncă, scutiri de taxe etc) Piața agroalimentară online		
4. Dezvoltare economică	4.1. Sprijinirea producătorilor locali în obținerea calității de “produs montan”	Pregătirea resurselor umane specializate Punct de sprijin în Primărie	PNRR PNS	2021-2027
	4.2. Promovarea producătorilor locali	Portal pentru promovarea afacerilor locale Organizarea unui târg de afaceri, participarea la evenimente naționale și internaționale Proiecte de susținere a sectorului agricol Proiect amenajare piața agroalimentară și târg săptămânal	Fonduri europene Fonduri de la bugetul de stat Bugetul local	2021-2027
	4.3. Sprijinirea în dezvoltarea comerțului electronic/vânzare online	Pregătirea resurselor umane specializate Punct de informare/sprijin în Primărie		2021-2027

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
	4.4. Dezvoltarea de parteneriate cu mari retaileri	Organizarea de evenimente la care să fie invitați mari retaileri		2021-2027
5. Turism	5.1. Dezvoltarea brandului local	Implementarea Planului de promovare Declararea comunei Vaideeni stațiune turistică de interes local și dezvoltarea acesteia.	PNRR PNS Fonduri europene	2021-2027
	5.2. Promovare integrată offline și online (Anexa nr.4)	Proiecte pentru promovare integrată offline și online (Anexa nr.4)	Fonduri de la bugetul de stat	2021-2027
	5.3. Dezvoltarea infrastructurii necesare	Proiecte pentru renovarea, extinderea și diversificarea capacității de cazare Proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pe zona greu accesibilă în munte, din care pot face parte drumuri - în zonele mai accesibile, transport pe cablu în zonele greu accesibile – telescaun, telecabina și altele asemenea. Proiecte pentru dezvoltarea serviciilor conexe: alimentație publică, sport și relaxare, agrement urban	Bugetul local	2021-2027

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
		Proiect amenajare teleschi.		
	5.4. Dezvoltarea turismului atras de sporturile de iarnă	Studii pentru evaluarea potențialului turistic ce ar putea fi generat de sporturile de iarnă Proiect de infintare/dotare refugi montate		2021-2027
	5.5. Organizare de evenimente pentru localnici și turiști	Proiecte pentru restaurarea și punerea în valoare turistică a patrimoniului cultural Proiecte de amenajare și punerea în valoare turistică a patrimoniului natural Proiecte de promovare a turismului identitar prin organizare de evenimente		2021-2027
	5.6. Dezvoltarea de proiecte multidisciplinare (CDI și turism)	DiVA-HUB Digital Innovation HUB – Vaideeni		2021-2027
	5.7. Dezvoltarea turismului atras de serviciile medicale si wellness	Proiecte simple pentru infrastructura de relaxare in centre wellness & spa” unde beneficiul principal este piscina, jacuzzi si sauna / masaj.		2021-2027

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
		Proiecte complexe pentru infrastructura tip “Wellness” unde sunt incluse servicii de consultanță psihologică și nutrițională / sală de fitness / alimente naturale, sucuri naturale, unde boala sau infirmitatea este vindecată holistic.		
	5.8 Dezvoltarea turismului culinar	Proiecte pentru accesibilizarea, autorizarea și dezvoltarea stațiilor montane Proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii necesare locațiilor cu producători locali. Proiecte pentru festivaluri și concursuri culinare		2021-2027
	5.9. Dezvoltarea turismului sportiv / de aventură și speologic	Proiecte pentru cartarea / amenajarea peșterilor naturale în vederea includerii acestora în circuitele turistice. Proiecte de Parcuri de Aventură / Trasee și concursuri sportive de alergare / amenajarea traseelor de alpinism, etc. Proiecte în alte activități sportive, montane precum amenajarea partiilor de coborâre cu orice instalație prin alinecare sau ghidate de șine		2021-2027

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
		Proiect pentru infiintare/ punct de lucru/ dotare serviciu public local SALVAMONT-SALVASPEO Proiect de Partie de Schi in satul de vacanta. Proiect de Parcuri de Aventura in satul de vacanta si in Transalpina ski resort.		
6. Calitatea vieții	6.1. Extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare	Extindere rețele de apa si canalizare	PNRR PNS	2021-2027
	6.2. Dezvoltarea sistemului de management al deșeurilor	Proiecte de management integrat al deșeurilor Proiecte vizând protecția mediului Proiecte privind combaterea schimbărilor climatice	Fonduri europene Fonduri de la bugetul de stat Bugetul local	2021-2027
	6.3. Asigurarea utilităților publice de bază, acces la surse de energie	Dezvoltarea infrastructurii de transport/mobilitate Dezvoltarea/încurajarea transportului nepoluant Proiecte energie alternativă		2021-2027

Direcția strategică de bază	Priorități	Proiecte	Surse de finanțare	Orizont de timp
		Proiecte pentru extinderea infrastructurii de alimentare cu Energie Electrica Proiecte pentru extinderea infrastructurii de alimentare cu Gaze Naturale		
	6.4. Asigurarea accesului la TIC	Proiecte de tip Smart Village: iluminat public inteligent cu infrastructura aferenta, siguranța publica – supraveghere video inteligenta, managementul deșeurilor, alimentare apa si apa uzata, mobilier urban, internet public gratuit, creștere competente digitale ale cetățenilor, aplicații de monitorizare a consumului de energie, aplicații de monitorizare a cantității de deșeuri reciclate etc, sisteme de gestiune inteligenta a spatiilor verzi si altor spatii publice, sisteme de față de / acoperișuri verzi. Proiecte de digitizarea a activității unităților sanitare și sociale din subordine Proiecte de implementare a activității de digitizare, debirocratizare și transparentizare a actului administrativ și serviciilor pentru cetățeni		2021-2027

8. Surse de informare

<http://www.galmicroregiuneahorezu.ro/implementare-proiect/pdl/>

[http://www.cjvalcea.ro/images/cjvalcea/strategii/Strategia dezvoltare economica 2015 2022.pdf](http://www.cjvalcea.ro/images/cjvalcea/strategii/Strategia_dezvoltare_economica_2015_2022.pdf)

<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table> - INS

Plecări din stația Vaideeni			Sosiri în stația Vaideeni		
Ora	Către	Firma transport	Ora	De la	Firma transport
5:00	Horezu, Tomșani, Costești, Negrulești, Bîrzești, Pietrari, Stoenești, Bunești, Pluta, Căzănești, Râmnicu Vâlcea, Pitești, București	Normandia	6:15	Râmnicu Vâlcea	Transmontana
6:45	Horezu	Normandia	8:00	Horezu	Normandia
7:00	Râmnicu Vâlcea	Transmontana	12:45	Horezu	Normandia
8:00	Horezu	Normandia	13:35	Râmnicu Vâlcea	Transmontana
13:00	Horezu	Normandia	14:45	Horezu	Normandia
16:15	Râmnicu Vâlcea	Transmontana	19:00	București, Pitești, Râmnicu Vâlcea, Căzănești, Pluta, Bunești, Stoenești, Pietrari, Bîrzești, Negrulești, Costești, Tomșani, Horezu	Normandia
18:00	Horezu	Normandia	20:00	Horezu	Normandia

Sursa: https://www.autogari.ro/vaideeni/statie_vaideeni/Autogara17753?lang=ro

HARTA TURISTICĂ

LEGENDA / CONVENTIONAL SIGNS

-  Pensión, hotel, Hotel
-  Var., cotó / Post, night
-  Abrupto, escarpado / Rocky, steep
-  Sólido, firme / Isolated, rocky
-  Sillón, silla / Saddle
-  Pequeño, pequeño / Calf
-  Cascada / Waterfall
-  Páramo de la montaña / Spruce fir tree
-  Páramo de la montaña / Larch tree
-  Páramo de la montaña / Deciduous tree
-  Páramo de la montaña / Grass
-  Animal, animal / Animal, animal

- Izvor amenajst / Water
- Tufăngun / Shrub
- Sotvedere
- ▲ Portal / Portal
- ▲ Vipere / Vipers
- ▲ Refugiu turistic / Shelter
- Biserica veche din lemn (Wood old church)



0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99



Din Comuna Valdeeni pornesc 11 trasee turistice marcate destinate drumeților și 2 trasee off road pentru posesorii de mașini de teren, care fac legătura între Oltenia și Valea Lotrului

1. **Văldeni (610m)** – **Valca Luncavăuți** – **Fudul Pașii (999m)** – **Lacul Balota (1200m)** – **Stâna Balota (1500m)** – **VI. Clăpișina (2077m)**
Marșaj: cruce roșie
Durată: 6-8 ore
2. **Văldeni (610m)** – **Plaiul Frăsinaș (1130m)** – **VI. Ursulețu (1661m)** – **Refugiul Ursu (1728m)** – **VI. Ursu (2124m)** – **Muntele Grupa Mălișii** – **La Izlaz (1460m)** – **Curmătura Popeștilor (1820m)** – **Valca Repedei** – **Ciunget (650m)**
Marșaj: triunghi roșu
Durată: 12-14 ore
3. **Văldeni (610m)** – **Valca Plaiului** – **Pânțana din Păi (850m)** – **Muntele Marginea** – **Coasta Lacurilor (1740m)** – **VI. Nedelci** – **Jaza Grupă** – **Pușina Târnova Mic (1500m)** – **Stâna Târnova Mare (1660m)** – **Ciunget (650m)**
Marșaj: bandă albăstră
Durată: 13-15 ore
4. **Izvoara Rece (584m)** – **Valca Recei** – **Lancile Frumose** – **Stâna Zăvidanu** – **Pietrele Stroeicișilor** – **Coasta Lacurilor (1740m)** – **Curmătura Funicu (1840m)** (traseul la poteca de culme a Munților Clăpișii)
Marșaj: cruce galbenă
Durată: 7-9 ore
5. **Cerna (590m)** – **Valca Cerei** – **Cheile Cerei** – **Stâna Bucium** – **VI. Bocoșia (2816m)** – **VI. Nedelci (2130m)**
Marșaj: cruce albăstră
Durată: 8-10 ore
6. **Marita (580m)** – **Valca Maritei** – **Plaiul Maritei** – **VI. Stănișoara (1421m)** – **Stâna Zăvidanu** – **Muntele Zăvidanu (1610m)**
Marșaj: punct galben
Durată: 5-6 ore
7. **Lacul Balota (1200m)** – **Tribunalul Haiducilor (1549m)**. Se poate continua spre nord spre culmea Clăpișii (1740m) – **Pârâul Clăpișii** – **Lacul Balota (1200m)** realizându-se un interesant circuit.
Marșaj: punct albăstru până la Tribunalul Haiducilor
Durată: 4-6 ore
8. **Lacul Balota (1200m)** – **Izvoarele Luncavăuți** – **Coasta Lacurilor (1740m)** – **VI. Nedelci (2130m)**
Marșaj: punct roșu
Durată: 4-5 ore
9. **Văldeni (610m)** – **Valca Sracă** – **VI. Tâș (889m)** – **Văldeni**
Marșaj: punct roșu, circuit
Durată: 2-3 ore
10. **Văldeni (610m)** – **Brădățeasa Mică** – **Dealul Capeta (816m)** – **Brădățeasa Mare** – **Văldeni**
Marșaj: punct albăstru, circuit
Durată: 1,5-2 ore
- Trasee off road*
11. **Văldeni (601m)** – **Plaiul Rreli** – **Muntele Marginea (1525m)** – **Coasta Lacurilor (1740m)** – **Plaiul la Nedelci (2147m)** (se poate continua spre Curmătura Obștului (1815m) – **Petrinamuș** – **Ciunget (650m)**; total circa 65km)
Marșaj: punct galben, apoi bandă albăstră până sub VI. Nedelci (veni traseul nr. 2), apoi punct galben
12. **Văldeni (610m)** – **Plaiul Frăsinaș (1130m)** – **VI. Ursulețu (1661m)** – **Refugiul Ursu** – **Curmătura Piatra Roșie (1908m)** – **Grupa Mălișii** – **Valca Repedei (1031m)** – **Ciunget (650m)** (circa 55km);
Marșaj: triunghi roșu până la Stâna Grozești (vezi traseul nr. 2), apoi punct galben

Tip unitate	Nume unitate	Categorie	Număr spații	Număr locuri
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	CERNA	3 FLORI	5	11
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	BACIUL	1 FLOARE	5	18
CAMERE DE ÎNCHIRIAT	MIORIȚA	2 STELE	5	12
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	MOARA VISELOR	3 MARGARETE	6	12
PENSIUNE AGROTURISTICĂ	VAIDEENI	3 FLORI	4	8

Tip structură	Denumirea unității	Categoria	Detalii adresă	Nr. Locuri	Operator economic	Număr Ordine în Registrul Comerțului
RESTAURANT PENSIUNE	MOARA VISELOR	3 STELE	SAT VAIDEENI	20	SC AMIS TOUR SRL	J38/50/2 006

Plan de activități de marketing în vederea valorificării potențialului turistic

ATU	Posibilități de punere în valoare	Promovare	Public țintă	Activități	Perioada
Cadrul natural	• Crearea unei imagini de refugiu natural, liniștit și nepoluat • Crearea și omologarea a mai multor trasee montane/de drumeție • Crearea de trasee ghidate pentru: ariile protejate^{1/}	• Hărți tipărite, hărți digitale cu posibilitate de descărcare • Filmări cu drona/cameră Go-Pro • Online— Facebook, Instagram, Google	• Pasionații de natură și activități în aer liber, indiferent de vârstă (tineri, cupluri, familii, grupuri) • Fotografi amatori și profesioniști	• Stabilirea unui grup de lucru pentru identificarea traseelor și parcurgerea procedurilor în vederea omologării ❖ Realizarea site-ului de informare și promovare turistică	

ATU	Posibilități de punere în valoare	Promovare	Public țintă	Activități	Perioada
	vizionarea de vânat mare • Crearea de trasee pentru pasionații de fotografie • Crearea de trasee cu diverse grade de dificultate pentru practicanții de MT. Bike și Downhill	❖ Site de informare și promovare turistică	• Amatorii de Mt. Bike și Downhill	• Realizarea materialelor tipărite și digitale • Stabilirea persoanelor responsabile cu promovarea online (postare, management conturi, monitorizare)	
Patrimoniul etno-folcloric	• Organizarea de trasee (cu/fără ghid) la familiile de meșteșugari care păstrează tradițiile din zonă	• Online– Google, Facebook, Instagram, site-ul nou creat	• Turiștii din toate categoriile de vârstă pasionați de cultură,	• Crearea unui grup de lucru în vederea stabilirii traseelor, adunării informațiilor	•

ATU	Posibilități de punere în valoare	Promovare	Public țintă	Activități	Perioada
	• Crearea unei broșuri care să cuprindă: istoria acestor tradiții, familiile care le continuă, o hartă a tuturor obiectivelor ce țin de aceste tradiții • Crearea de trasee pastorale (vizite la stânele din zonă) • Trasee de transhumanță (fizice și/sau digitale) • Crearea de trasee gastronomice	• Promovarea online și/sau radio a evenimentelor anuale cu accent pe tradiții: „Învârtita dorului”, „Întâlnirea fiilor satului”	tradiții și istorie	necesare pentru broșură. • Realizarea materialelor tipărite și digitale • Stabilirea persoanelor responsabile cu promovarea online (postare, management conturi, monitorizare)	

ATU	Posibilități de punere în valoare	Promovare	Public țintă	Activități	Perioada
Îmbunătățirea Vizibilității: • Stabilirea identității vizuale la nivelul stațiunii – logo, etc... • Prezentarea unitară a ofertei de suveniruri tradiționale, pentru început, pe site-ul nou creat de informare și promovare turistică • Turiștii ar trebui să poată achiziționa produse tradiționale, suveniruri, etc. direct de la meșteșugarii/producătorii locali. • Creșterea vizibilității site-ului pe Google (plătit); • Promovarea plătită pe Facebook pentru evenimente sau pentru stațiune; • Spoturi Radio pentru evenimente; • O serie de spoturi video online/TV cu accent pe eco-turism/ agro-turism/ tradiții; • Odată create traseele turistice, se pot contacta agențiile de turism în vederea unor colaborări. Se poate organiza un eveniment anual, cu invitați de la agențiile de turism, în cadrul căruia să li se prezinte întreaga ofertă de produse turistice.				• Grup de lucru autorități și mediul privat, ONG-uri, școli² • Școlile și liceele reprezintă o sursă de tineri pasionați de online și tehnologie. Se pot crea concursuri foto/video unde fotografiile/filmările câștigătorilor vor fi utilizate în materialele oficiale de promovare	

Notă 1: Pentru ariile protejate traseele vor fi marcate, însă nu se vor realiza și distribui hărți decât strictul necesar, pentru a evita cât se poate de mult daunele provocate de turiști. Se vor promova tururile ghidate și turismul sustenabil.

Notă 2: Grupurile de lucru ar trebui alcătuite din reprezentanți ai autorităților, mediul privat, dar și specialiști/pasionați ai domeniului respectiv. Ex: pentru traseele montane, se poate lucra cu Ocolul Silvic; pentru traseele de biciclete, pe lângă Ocolul Silvic, pot fi cooptați membri ai cluburilor de ciclism/pasionați din zonă.

Chestionare aplicate populației comunei Vaideeni

În vederea stabilirii cu acuratețe a unora dintre prioritățile de investiții, precum și pentru a face o comparație între nevoile identificate de către comunitatea locală și cele identificate de către primărie, au fost aplicate chestionare locuitorilor.

Instrumentul a cuprins o serie de 5 întrebări. La sfârșit au fost colectate 50 de chestionare. Vă prezentăm în cele ce urmează opiniile respondenților privind prioritățile de investiții și de dezvoltare, așa cum reies din chestionare, acestea regăsindu-se corespunzător și în lista de proiecte viitoare ale UAT Comuna Vaideeni:

Întrebarea nr. 1

Ce domeniu credeți că trebuie dezvoltat la nivelul localității Vaideeni?

Pe baza punctajului obținut domeniile prioritare sunt așezate după cum urmează:

DOMENIU	Punctaj
Unități de sănătate (medicale)	516
Gestionarea deșeurilor	505
Turismul	504
Spații pentru petrecerea timpului liber	497
Protecția mediului	496
Domeniul economic (producătorii locali)	490
Alimentare cu apă și canalizare	489
Unități de învățământ (școli, grădinițe)	487
Infrastructura de transport (drumurile)	482
Spații culturale	474

Întrebarea nr. 2

Care credeți că sunt principalele 3 măsuri ce trebuie luate pentru dezvoltarea comunei?

Pe baza răspunsurilor primite, cele mai importante măsuri sunt considerate: crearea de locuri de muncă, gestionarea deșeurilor, acces facil la servicii medicale de calitate, atragerea de investitori

și de fonduri europene, dezvoltarea turismului, dezvoltarea agriculturii, îmbunătățirea infrastructurii rutiere și educaționale, crearea de spații de recreere și petrecere a timpului liber.

Întrebarea nr. 3

Pentru atragerea tinerilor în localitate, ce considerați că trebuie făcut?

Conform răspunsurilor primite, principalele aspecte pentru atragerea tinerilor ar fi: crearea de locuri de muncă, atragerea investitorilor, diversificarea industriei, crearea de spații pentru petrecerea timpului liber, crearea unor baze sportive.

Întrebarea nr. 4

Ce vreți să fie cunoscut despre comuna dumneavoastră? Pentru atragerea turiștilor în localitate, ce ar trebui promovat?

Pentru atragerea turiștilor, respondenții consideră că ar fi oportună dezvoltarea/ îmbunătățirea următoarelor: promovarea naturii prin protejarea ei, crearea unor trasee turistice marcate, promovarea tradițiilor/folclorului și a producătorilor locali, dezvoltarea pensiunilor, dezvoltarea zonei montane, promovarea bucătăriei bazate pe produse locale.

Întrebarea nr. 5

Pentru a pune în valoare persoanele vârstnice, este nevoie de

- centre comunitare/ cămine pentru bătrâni
- asistență socială de calitate
- spații/ evenimente culturale, săli de lectură
- introducerea unităților de sănătate
- crearea unui club al pensionarilor

PREȘEDINTE ȘEDINȚĂ,
ICHIM VASILE



CONTRASEMNEAZĂ
SECRETAR GENERAL AL VAT
ALINA-CRISTINA DOGORDDEA - APOSTOLOIU